

СЛУ НА СОЦИЈ ЛИС

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскохрватски, словенески, македонски, албански и турски јазик. – Огласи според тарифата – Жиро сметка кај Службата на општественото книговодство 60802-603-21943

Петок, 21 август

БЕЛГРАД

БРОЈ 55

ГОД. XLIII

Улица Јована Ристова 11756
Телефони: Централна 650-155; Уредништво 651-885; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756

760.

Врз основа на член 216 став 1 а во врска со член 86 од Законот за основите на системот на државната управа и за Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/78, 21/82 и 18/85), Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ПРЕВЕДУВАЧКАТА СЛУЖБА НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ

Член 1

Преведувачката служба на сојузните органи (во натамошниот текст: Преведувачката служба) е самостојна стручна служба на Сојузниот извршен совет, на сојузните органи на управата и на сојузните организации.

Член 2

Преведувачката служба е должна да презема и да врши работи на преведување за потребите на сојузните органи од член 1 на оваа уредба, кои тие работи ќе ги пренесат.

Преведувачката служба може да врши работи од својот делокруг и за потребите на сојузните органи што работите на преведувањето не и ги пренесле, како и за потребите на општествено-политичките организации на ниво на федерацијата, на нивно барање, а во рамките на расположивите можности.

Преведувачката служба врши работи од својот делокруг и за потребите на Собранието на СФРЈ, Претседателството на СФРЈ и на други сојузни органи што ќе ѝ го доверат вршењето на тие работи.

Член 3

Под условите утврдени со оваа уредба Преведувачката служба ги врши следните работи:

- 1) писмено и усно преведување на јазиците на народите и народностите на Југославија;
- 2) писмено и усно преведување на странски јазици односно од странски јазици на јазиците на народите и народностите на Југославија;
- 3) лекторирање на преведени текстови;
- 4) препис на преведени текстови;
- 5) обработка на термилошка граѓа за базата на термилошкиот информационален систем.

Член 4

Преведувачката служба може работите на писменото и усното преведување на странски јазици односно од странски јазици на јазиците на народите и народностите на Југославија, да ги врши во рамките на расположивите можности и за учество на сојузните органи на меѓународни собири, и тоа за потребите на Собранието на СФРЈ, Претседателството на СФРЈ, Сојузниот извршен совет и на југословенските делегации, како и за други потреби на сојузните органи за кои се обезбедени посебни финансиски средства.

Член 5

Преведувачката служба врши работи на писмено преведување на јазиците на народите и народностите на нации и предлози на закони, на други прописи и општи акти како и на други материјали што ги разгледува Собранието на СФРЈ; на закони, други прописи и општи акти

што ги донесува Собранието на СФРЈ, на прописи што ги донесува Сојузниот извршен совет; на прописи што ги донесуваат сојузните комитети и функционерите што раководат со сојузните органи на управата и во сојузните организации и на кореспонденцијата со републиките и автономните покраини за потребите на сојузните органи.

Член 6

Преведувачката служба врши работи на писмено и усно преведување на странски јазици односно од странски јазици на јазиците на народите и народностите на Југославија, на документи што се доставуваат на разгледување и усвојување до Собранието на СФРЈ, до Претседателството на СФРЈ и до Сојузниот извршен совет, на меѓународни договори што се објавуваат во „Службен лист на СФРЈ – Меѓународни договори“, на прописи на сојузните органи кои по меѓународен договор ѝ ги доставуваат на државата потписниците на договорот на нејзино барање, на текстови на програми за работа на делегации, на протоколи, записници, говори и на здравници, на разговори на делегации или функционери на сојузните органи што се водат во Социјалистичка Федеративна Република Југославија или во странство, на меѓународни собири (конгреси, конференции, советувања) на кои учествуваат делегации или претставници на сојузните органи и на конференции за печатот на претставниците на сојузните органи.

Член 7

Преведувачката служба, во соработка со предлагачите на прописите што ги донесува Сојузниот извршен совет и на прописите што ги донесуваат сојузните комитети и функционерите што раководат со сојузните органи на управата и сојузните организации, ја утврдува идентичноста на текстовите на тие прописи на јазиците на народите на Југославија утврдени со републичките устав и на јазиците на албанската и унгарската народност.

Член 8

Преведувачката служба врши обработка на термилошка граѓа за термилошкиот информационален систем на јазиците на народите и народностите на Југославија, како и на определени странски јазици, се грижи за уедначување на терминологијата и за квалитетно и успешно вршење на работите на преведување и за тие прашања остварува соработка со соодветни стручни и научни организации во земјата и со институции во странство.

Член 9

Преведувачката служба врши работи за потребите на корисниците од член 2 став 2 на оваа уредба со надомест утврден со ценовникот на услугите.

Член 10

Преведувачката служба соработува со соодветни служби на републичките односно покраинските органи, како и со стручни организации и институции за прашања на јазиците.

Член 11

Преведувачката служба има својство на правно лице.

Член 12

Со работата на Преведувачката служба раководи директор.

Директорот го назначува и го разрешува од должност Сојузниот извршен совет.

Директорот се назначува на четири години и на истата должност може да биде одново назначен.

За својата работа и работата на Преведувачката служба, директорот е одговорен пред Сојузниот извршен совет.

Во поглед на работните односи на работниците во Преведувачката служба директорот ги има правата, должностите и одговорностите на функционер што раководи со сојузен орган на управата.

Член 13

Средствата за работа на Преведувачката служба се обезбедуваат од буџетот на федерацијата.

Приходите остварени со давања услуги се внесуваат во буџетот на федерацијата.

Распоредувањето и користењето на средствата за работа на Преведувачката служба се врши по прописите што се однесуваат на работата на сојузните органи на управата и на сојузните организации.

Член 14

Ценовникот на услуги на Преведувачката служба од член 9 на оваа уредба го донесува директорот во согласност со Сојузниот секретаријат за финансии, по прибавено мислење на Советот на корисниците на услуги на Преведувачката служба.

Член 15

На работниците - преведувачи во Преведувачката служба чија природа на работата бара контактирање со странски делегации им припаѓа еднаш годишно, надомест за набавка на репрезентативна облека и обувки.

Надоместот од став 1 на овој член може да изнесува најмногу до височината на еден просечен месечен личен доход на работник вработен во стопанството на СФРЈ, остварен во претходната година.

Надоместот од став 1 на овој член се обезбедува и се исплатува од средствата за материјални трошоци на Преведувачката служба.

Член 16

Заради обезбедување влијание на корисниците на услуги за унапредувањето на дејноста на Преведувачката служба и што поцелосно задоволување на нивните потреби, во Преведувачката служба се формира Совет на корисниците на услуги на Преведувачката служба (во натамошниот текст: Советот).

Советот разгледува прашања од организацијата на функционирањето на Преведувачката служба од становиште на задоволување на потребите на корисниците на услуги и за тие прашања му дава предлози и мислење на директорот на Преведувачката служба и на Сојузниот секретаријат за правосудство и организација на сојузната управа.

Член 17

Советот има тринаесет членови.

Сојузниот извршен совет ги определува сојузните органи односно корисниците на услуги што делегираат членови во Советот.

Директорот на Преведувачката служба по својата положба е член на Советот.

Членовите на Советот се делегираат на четири години.

Директорот на Преведувачката служба презема мерки за остварување на заклучоците и предлозите на Советот и за тоа го известува Советот.

Советот донесува деловник.

Член 18

Надзор над работата на Преведувачката служба врши Сојузниот извршен совет.

Преведувачката служба е должна да му доставува на Сојузниот извршен совет годишен извештај за работата.

Сојузниот секретаријат за правосудство и организација на сојузната управа:

1) дава согласност на програмата за работа на Преведувачката служба и остварува увид во извршувањето на задачите и работите од значење за нејзиното функционирање и за ефикасно вршење на работите за погребите на корисниците.

2) ги разгледува приговорите на корисниците на услугите во врска со работата на Преведувачката служба, упатени до Сојузниот извршен совет и до Сојузниот секретаријат за правосудство и организација на сојузната управа и презема мерки односно му предлага на Сојузниот извршен совет преземање мерки заради нивното решавање;

3) врши надзор над формирањето на цените на услугите на Преведувачката служба.

Член 19

Службата за работи на преведувањето продолжува да работи како Преведувачка служба на сојузните органи, со положба, задачи и работи утврдени со оваа уредба.

Член 20

Со денот на влегувањето во сила на оваа уредба престанува да важи Уредбата за основање на Службата за работи на преведувањето („Службен лист на СФРЈ”, бр. 6/78 и 17/83).

Член 21

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е.п.бр. 274
23 јули 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Јанез Земљарич, с.р.

761.

Врз основа на член 4 став 1 точка 5 од Законот за мерките за ограничување на пазарот и на слободниот промет на стоки и услуги од интерес за целата земја („Службен лист на СФРЈ”, бр. 28/75 и 54/86), врз основа на усогласените ставови со надлежните републички и покраински органи, Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ОБВРСКАТА ЗА ПУШТАЊЕ ВО ПРОМЕТ ОПРЕДЕЛЕНИ КОЛИЧИНИ ПРИМАРЕН БЕНЗИН

Член 1

Организациите на здружен труд што се занимаваат со преработка на нафта и со производство на нафтни деривати се должни да пуштаат во промет на домашниот пазар примарен бензин за потребите на организациите на здружен труд што го користат за петрохемија (олефински и ароматски дел), во количина што изнесува најмалку 8% од вкупно преработената нафта.

Испораката на примарен бензин на организациите од став 1 на овој член ќе се врши во согласност со динамиката на преработката на нафтата и во роковите што со договор ќе ги утврдат производителите и потрошувачите на примарен бензин и корисниците на производите добиени со преработка на примарниот бензин.

Член 2

Оваа уредба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е. п. бр. 294
20 август 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Јанез Земљарич, с.р.

762.

Врз основа на член 20 став 2 од Законот за контрола на предметите од скапоцени метали („Службен лист на СФРЈ”, бр. 59/81 и 59/86) на предлог од Сојузниот завод за мери и скапоцени метали, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНИ НА ОДЛУКАТА ЗА ВИСОЧИНАТА И НАЧИНОТ НА ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИТЕ ЗА ИСПИТУВАЊЕ И ЖИГОСУВАЊЕ ПРЕДМЕТИ ОД СКАПОЦЕНИ МЕТАЛИ

1. Во Одлуката за височината и начинот на плаќање на трошоците за испитување и жигосување предмети од скапоцени метали („Службен лист на СФРЈ”, бр. 44/84, 4/85, 50/85 и 59/86) во точка 3 по бројот: „70/83” се става запирка, а зборовите: „и 15/84”, се заменуваат со зборовите: „70/84, 24/86 и 34/86”. Во точка 16 бројот: „3.000” се заменува со бројот: „6.000”.

2. Тарифата на надоместите за испитување и жигосување предмети од скапоцени метали се менува и гласи:

„ТАРИФА

НА НАДОМЕСТИТЕ ЗА ИСПИТУВАЊЕ И ЖИГОСУВАЊЕ ПРЕДМЕТИ ОД СКАПОЦЕНИ МЕТАЛИ

I. НАДОМЕСТ ЗА ИСПИТУВАЊЕ И ЖИГОСУВАЊЕ НА ПРЕДМЕТИ ОД ЗЛАТО

Тар. број 1

Динари

1. За предмети од злато и тоа:
 - за секој поединечен предмет од злато, со маса помала од 1 g 8,00
 - за секој поединечен предмет од злато, со маса од 1 g и повеќе од 1 g до 5 g 18,00
 - за секој натамошен грам на секој поединечен предмет од злато, уште по 5,00
2. Секој започнат грам маса на секој поединечен предмет од злато се смета како цел грам.

II. НАДОМЕСТ ЗА ИСПИТУВАЊЕ И ЖИГОСУВАЊЕ НА ПРЕДМЕТИ ОД СРЕБРО

Тар. број 2

Динари

1. За предмети од сребро, и тоа:
 - за секој поединечен предмет од сребро, со маса помала од 15 g 3,00
 - за секој поединечен предмет од сребро, со маса од 15 g и повеќе од 15 g за секој грам маса 2,00
2. Секој започнат грам маса на секој поединечен предмет од сребро се смета како цел грам.

III. НАДОМЕСТ ЗА ИСПИТУВАЊЕ И ЖИГОСУВАЊЕ НА ПРЕДМЕТИ ОД ПЛАТИНА

Тар. број 3

Динари

1. За предмети од платина, и тоа:
 - за секој поединечен предмет од платина, со маса помала од 5 g 12,00
 - за секој поединечен предмет од платина, со маса од 5 g и повеќе од 5 g за секој грам маса 3,50
2. За секој започнат грам маса на секој поединечен предмет од платина се смета како цел грам.

3. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е. п. бр. 289
6 август 1987 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

763.

Врз основа на член 56 став 3 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 9/84 и 59/86), на предлог од Сојузниот завод за мери и скапоцени метали, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНИ НА ОДЛУКАТА ЗА ВИСОЧИНАТА И НАЧИНОТ НА ПЛАЌАЊЕ НАДОМЕСТИ ЗА ПОКРИВАЊЕ НА ТРОШОЦИТЕ ЗА ИСПИТУВАЊЕ НА ТИПОТ НА МЕРИЛО И ЗА ПРЕГЛЕД НА ЕТАЛОНИ, МОСТРИ НА РЕФЕРЕНТНИ МАТЕРИЈАЛИ И МЕРИЛА

1. Во Одлуката за височината и начинот на плаќање надомести за покривање на трошоците за испитување на типот на мерило и за преглед на еталони, мостри на референтни материјали и мерила („Службен лист на СФРЈ”, бр. 44/84, 4/85, 63/85 и 59/86), во точка 4 по бројот: „70/83” се става запирка, а зборовите: „и 15/84” се заменуваат со зборовите: „70/84, 24/86 и 34/86”. Во точка 16 бројот: „3.000” се заменува со бројот: „6.000”.

2. Тарифата на надоместите за преглед на мерила се менува и гласи:

„ТАРИФА

ЗА НАДОМЕСТИТЕ ЗА ПРЕГЛЕД НА МЕРИЛА

I. НАДОМЕСТ ЗА ПРЕГЛЕД НА МЕРИЛА

А. Мерила за должина

Тар. број 1

Дин/парч.

1. Мерила за должина, со класа на точност II и III :
 - 1) едноделни мерила од дрво и сличен материјал во облик на стап:
 - а) до 2 m 35
 - б) над 2 m 70
 - 2) едноделни мерила од метал во форма на стап (ленири, летви и сл.):
 - а) до 2 m 80
 - б) над 2 m 480
 - 3) сложливи мерила на зглобови, од дрво и од сличен материјал 15
 - 4) сложливи мерила за зглобови, од метал 25
 - 5) мерила со мерна лента:
 - а) до 3 m 10
 - б) над 3 m до 30 m 150
 - в) над 30 m до 50 m 650
 - г) над 50 m 1.300
 - 6) мерила со мерна лента, со висулец:
 - а) до 10 m 180
 - б) над 10 m до 30 m 1.350
 - в) над 30 m 1.500
 - 7) мерила за дебелина (подвижни мерила) од дрво и метал 40
2. Уреди за мерење должина:
 - 1) уреди за мерење должина со премотување (на жица и кабел, на текстилни ленти, на гајтани и тантели, на текстилни ткаенини и трикотажи, на завоен материјал, на хартија, на покривна хартија, на фолии, тапети, подни облоги, жичено ткаење и др.) 960
 - 2) уреди за мерење должина на текстил со полагање 1.300
 - 3) мерила со широчина и надвишување на колосек 960
3. Планпаралелни гранични мерила за должина:
 - 1) ако прегледот се врши со спореден метод:
 - а) до 25 mm 100
 - б) над 25 mm до 100 mm 110
 - в) над 100 mm до 500 mm 260
 - г) над 500 mm 350
 - 2) ако прегледот се врши со апсолутен метод:
 - а) до 25 mm 650
 - б) над 25 mm 850

Дин/парч.		Дин/парч.	
Тар. број 2		Тар. број 8	
Таксаметри	1.500	Проточни мерила за течни горива, мазива и други течности:	
Б. Мерила за површина		1) справи за мерење течни горива и проточни мерила за течни горива, мазива и други течности:	
Тар. број 3		а) до 50 l/min	1.000
1. Планиметри	500	б) над 50 l/min до 200 l/min	1.200
2. Справи за мерење површина	1.500	в) над 200 l/min до 500 l/min	2.300
В. Мерила за зафатнина		г) над 500 l/min до 1000 l/min	2.700
Тар. број 4		д) над 1000 l/min до 2000 l/min	4.800
Мерила за зафатнина на цврсти материјали:		е) над 2000 l/min за секои натамошни 1000 l/min уште по	700
1) мерила за сипливи материјали со трговска класа на точност	50	2) справи за мерење мешаница на течни горива по справа	2.000
2) рамки за дрва	80	3) справи за мерење течен гас	4.000
3) сандаци, рамки и други мерила за градежни материјали	300	Тар. број 9	
Тар. број 5		Мерила за зафатнина на гасови:	
Мерила за зафатнина на течности:		1) гасомери со течност:	
1) лабораториски мерила за течност:		а) до 15 m ³ /h	900
а) мерни тиквички до 2000 ml	40	б) над 15 m ³ /h до 250 m ³ /h	1.200
б) мерни цилиндри	30	2) гасомери со меови:	
в) пипети	12	а) до 16 m ³ /h	180
г) бирети	45	б) над 16 m ³ /h до 250 m ³ /h	900
д) меланжери	5	3) гасомери со ротациони клипови:	
2) медицински ињекциони шприцеви – стаклени	20	а) до 250 m ³ /h	1.200
3) медицински ињекциони шприцеви за еднократна употреба – пластични	0,10	4) гасомери со турбина:	
4) угостителски садови (чаши, шишиња, бокали)	0,80	а) до 4000 m ³ /h	1.600
5) буриња и каци за секои започнати 100 l зафатнина по	60	б) над 4000 m ³ /h до 7000 m ³ /h	2.000
6) канти	70	Г. Мерила за маси	
7) балони	40	Тар. број 10	
8) мерни садови	15	Тегови:	
9) млекомери	130	1) класа на точност M ₂ :	
10) справи со мерни садови, според вкупната зафатнина на тие садови:		а) до 200 g	20
а) до 5 dm ³ (литри)	60	б) над 200 g	42
б) над 5 dm ³ (литри)	100	2) класа на точност M ₁	100
Тар. број 6		3) класа на точност F ₁ и F ₂	120
Цистерни, резервоари, танкови и танкери со поделба или без поделба, што се испитуваат по сув или мокар пат:		4) контролни тегови (класа на точност M ₁) што на преглед ги поднесуваат производителите и лицата што поправаат и праватаат мерила:	
1) цистерни:		а) до 50 kg	100
а) до 5 m ³ зафатнина, за секој 0,1 m ³ по	70	б) над 50 kg	4.200
б) над 5 m ³ зафатнина, за секој натамошен започнат 1 m ³ уште по	310	Тар. број 11	
2) резервоари:		1. Ваги со неавтоматско функционирање, со класа на точност и :	
а) до 5 m ³ зафатнина за секој 0,1 m ³ по	70	1) прецизни ваги	800
б) над 5 m ³ до 50 m ³ зафатнина, за секој натамошен започнат 1 m ³ уште по	290	2) аналитички ваги	1.500
в) над 50 m ³ зафатнина, за секои натамошни започнати 50 m ³ уште по	290	2. Ваги со неавтоматско функционирање, со класа на точност и :	
3) танкови и танкери:		1) ваги со постојана положба на рамно-тежата:	
а) до 50 m ³ зафатнина, за секоја комора	9.000	а) до 20 kg	600
б) над 50 m ³ зафатнина, за секоја комора и за секои натамошни започнати 50 m ³ уште по	320	б) над 20 kg до 500 kg	1.000
Тар. број 7		в) над 500 kg до 5000 kg	2.000
Водомери:		г) над 5000 kg до 20000 kg	5.000
а) до 10 m ³ /h	100	д) над 20000 kg до 50000 kg	10.000
б) над 10 m ³ /h до 50 m ³ /h	290	е) над 50000 kg, за секои натамошни започнати 10000 kg уште по	2.000
в) над 50 m ³ /h до 100 m ³ /h	450	2) ваги со променлива положба на рамно-тежата:	
г) над 100 m ³ /h до 200 m ³ /h	650	а) до 20 kg	1.200
д) над 200 m ³ /h до 500 m ³ /h	1.500	б) над 20 kg до 500 kg	2.000
е) над 500 m ³ /h за секои натамошни започнати 500 m ³ /h уште по	800	в) над 500 kg до 5000 kg	4.000
		г) над 5000 kg до 20000 kg	10.000
		д) над 20000 kg до 50000 kg	30.000
		е) над 50000 kg за секои натамошни започнати 10000 kg уште по	4.000
		3) електромеханички ваги со мерни претворувачи:	

Дин/парч

Дин/ком

а) до 20 kg	1.800
б) над 20 kg до 500 kg	3.000
в) над 500 kg до 5000 kg	6.000
г) над 5000 kg до 20000 kg	15.000
д) над 20000 kg до 50000 kg	30.000
е) над 50000 kg за секои натамошни започнати 10000 kg уште по	4.000
4) мерна направа на вага	5.000
5) контролни ваги што на преглед ги поднесуваат производителите и лицата што поправаат и преправаат мерила:	
а) до 50 kg	2.500
б) над 50 kg	11.000
3. Ваги со автоматско и полуавтоматско функционирање:	
1) за преглед на ваги за мерење на еднакви количества, ваги и машини за пакување, ваги за дозирање на компоненти и други автоматски и полуавтоматски ваги за мерење на кабасти, зрнести, прашкасти, течни и други материјали со кои се мери само еден вид материјал:	
а) до 50 kg	3.000
б) над 50 kg до 500 kg	5.000
в) над 500 kg	10.000
2) за преглед на ваги за мерење на еднакви количества, ваги и машини за пакување, ваги за дозирање на компоненти и други автоматски и полуавтоматски ваги за мерење на кабасти, зрнести, прашкасти, течни и други материјали со кои се мерат повеќе видови материјали:	
а) до 50 kg	6.000
б) над 50 kg до 500 kg	10.000
в) над 500 kg	20.000
3) ваги на транспортна лента	10.000

Тар. број 12

1. Справи за мерење на зафатнина (хектолитарска) маса на жито:	
а) од 1/4 dm ³	400
б) од 1 dm ³ (литри)	500
2. Справи за мерење на влажноста на жито	1.200

Д. Мерила на зафатнинска маса

Тар. број 13

1. Ареометри (сахариметри, широметри, лактодензиметри и уриномери)	200
2. Алкохолметри	200
3. Ебулиоскопи	1.000
4. Бутирометри за млеко, павлака и сирење	40

Ѓ. Мерила на притисок (напон)

Тар. број 14

Манометри, вакуумметри и мановакуумметри, со еластичен мерен елемент:	
1) манометри и вакуумметри, со класа на точност 5, 4, 2,5, 2 и 1,6 (погонски)	200
2) манометри за мерење на крвен притисок:	
а) механички	200
б) електронски	250
3) манометри за мерење на притисок во пневматици (рачни и стационарни)	200
4) мановакуумметри со класа на точност 5, 4, 2,5, 2 и 1,6 (погонски)	350
5) манометри и вакуумметри, со класа на точност 1, 0,6 и 0,5 (прецизни)	500
6) мановакуумметри со класа на точност 1, 0,6 и 0,5 (прецизни)	1.000
7) манометри и вакуумметри, со класа на точност 0,3, 0,25, 0,2 и 0,1 (лабораториски)	1.500
8) мановакуумметри со класа на точност 0,3, 0,25, 0,2 и 0,1 (лабораториски)	1.700

Е. Мерила на енергија и на количество на топлина

Тар. број 15

1. Индукциони броила за активна електрична енергија, со класа на точност 2,5 и 2 и за реактивна електрична енергија, со класа на точност 3:	
1) монофазно броило со еднотарифен бројник	110
2) монофазно броило со тарифни или додатни направи	130
3) трофазно броило со два односно три системи за задвижување и со еднотарифен бројник	250
4) трофазно броило со два односно три системи за задвижување и со тарифни и додатни направи	340
2. Индукциони броила за активна електрична енергија, со класа на точност 1 и 0,5:	
1) трофазно броило со два односно три системи за задвижување, со еднотарифен бројник	2.000
2) трофазно броило со два односно три системи за задвижување и со тарифни и додатни направи	2.600
3. Статички (електронски) броила за активна електрична енергија, со класа на точност 0,2 S (0,2) и 0,5 S (0,5) и статички броила за реактивна електрична енергија:	
1) монофазно броило со еднотарифен бројник	2.000
2) монофазно броило со тарифни или додатни направи	2.600
3) трофазно броило со еднотарифен бројник	3.200
4) трофазно броило со тарифен и додатни направи	3.400
За преглед на статички (електронски) броила што се наменети за мерење на електрична енергија во обете насоки, надоместот од одредбата под 3 на овој тарифен број се зголемува за уште 30%, а за преглед на статичките (електронските) броила (панелни броила) што се наменети за мерење на активна и реактивна електрична енергија, надоместот од одредбата под 3 на овој тарифен број се зголемува за уште 100%.	
4. Мерила за количество на топлина (калориметри)	2.000

Ж. Мерила на моќност

Тар. број 16

Ватметри:	
1) ватметри со класа на точност 0,5, 0,2, 0,1 и 0,05 за еден мерен опсег	3.000
2) ватметри со класа на точност 5, 2,5, 1,5 и 1 за еден мерен опсег	340
За секој натамошен опсег на кој мерилото целосно се испитува, надоместот од овој тарифен број се зголемува за уште 100% односно за секој натамошен опсег на кој мерилото се испитува делумно, надоместот од овој тарифен број се зголемува за уште 10%.	

3. Мерила на јачината на електрична струја

Тар. број 17

1. Струјни мерни трансформатори:	
1) струјни мерни трансформатори до SI 3,6 за основен опсег:	
а) до 1 000 А номинална струја	270
б) над 1 000 А до 5 000 А	380
в) над 5 000 А до 10 000 А	560
За секој натамошен опсег или друго јадро, надоместот од одредбата под 1 на овој тарифен број се зголемува за уште	80

Дин/парч.		Дин парч	
2) струјни мерни трансформатори над SI 3,6 според напонот, и тоа:		За секој натамошен опсег на кој мерилото целосно се испитува, надоместот од одредбата под 1 на овој тарифен број се зголемува за уште 100%, односно за секој натамошен опсег на кој мерилото делумно се испитува надоместот од одредбата под 1 на овој тарифен број се зголемува за уште 10%.	
а) струен трансформатор од редот на напонот SI 38	470	2. Мерила за отпорност на заземјување	1.000
б) струен трансформатор од редот на напонот SI 72,5 и SI 123	1.800	3. Мерила за отпорност на клучка	1.000
в) струен трансформатор SI 245	5.000	Ј. Мерила на време	
г) струен трансформатор SI 420	6.500	Тар. број 20	
За секој натамошен опсег или друго јадро, надоместот од одредбата под 2 на овој тарифен број се зголемува за уште 10%, а за преглед на мерила на местото на вградување, надоместот од одредбите под 1 и 2 на овој тарифен број се зголемува за уште 100%.		1. Вклопни часовници со вклопник за максимум и без вклопник за максимум	320
2. Амперметри:		2. Механички и електромеханички секундомери	260
1) амперметри со класа на точност 0,5, 0,2, 0,1 и 0,05 за еден мерен опсег	2.800	3. Електронски секундомери со сметач на грешка и без сметач на грешка	2.000
2) амперметри со класа на точност 5, 2,5, 1,5 и 1 за еден мерен опсег	250	4. Механички часовници за паркирање на возила	200
За секој натамошен опсег на кој мерилото целосно се испитува, надоместот од одредбата под 2 на овој тарифен број се зголемува за уште 100%, односно за секој натамошен опсег на кој мерилото се испитува делумно, надоместот од одредбата под 2 на овој тарифен број се зголемува за уште 10%.		5. Електронски часовници за збирно паркирање на возила на паркиралиште и во гаражи	1.000
С. Мерила за електричен напон		6. Вибрографи	2.000
Тар. број 18		К. Мерила на брзина	
1. Напонски мерни трансформатори:		Тар. број 21	
1) напонски мерни трансформатори според напонот:		1. Хронотахографи	800
а) трансформатор SI 38	260	2. Мерила за контрола на брзината на возило во движење (Доплерови радар и сл.):	
б) трансформатор SI 123	2.400	1) ако прегледот се врши по споредбен метод	4.000
в) трансформатор SI 245	2.600	2) ако прегледот се врши по апсолутен метод	8.400
г) трансформатор SI 420	5.000	Л. Мерила на температура	
За секој натамошен опсег или друго намотување надоместот од одредбата под 1 на овој тарифен број се зголемува за уште 10%.		Тар. број 22	
2) капацитивни напонски трансформатори:		Термометри:	
За капацитивни напонски трансформатори надоместот изнесува 50% повеќе од износите предвидени во одредбата под 1 на овој тарифен број, според истиот ред на напонот, а за преглед на мерила на местото на вградувањето надоместот од одредбите под 1 и 2 на овој тарифен број се зголемува за уште 100%.		1) медицински термометри за мерење на телесната температура (хумани и ветеринарски)	20
2. Волтметри:		2) термометри за инкубатори	60
1) волтметри со класа на точност 0,5, 0,2, 0,1 и 0,05 за еден мерен опсег	2.800	II. НАДОМЕСТ ВО ВРСКА СО ПРЕГЛЕД НА МЕРИЛА	
2) волтметри со класа на точност 5, 2,5, 1,5 и 1 за еден мерен опсег	250	Тар. број 23	
За секој натамошен опсег на кој мерилото целосно се испитува, надоместот од одредбата под 2 на овој тарифен број се зголемува за уште 100%, односно за секој натамошен опсег на кој мерилото делумно се испитува, надоместот од одредбата под 2 на овој тарифен број се зголемува за уште 10%.		1. За дотерување на контролни тегови (со класа на точност M ₁) што ги употребуваат производителите и лицата што поправаат и преправаат ваги и тегови, за секој тег	30
И. Мерила за електрична отпорност		2. За дотерување на аналитички тегови (со класа на точност F ₁ и F ₂) за секој тег	40
Тар. број 19		3. За контролни тегови (со класа на точност M ₁) на единицата на контролата на мери, што ги користат производителите и лицата што поправаат или преправаат мерила, а што се должни да и обезбедат на единицата на контролата на мери опрема за вршење на прегледи, надоместот се наплатува по килограм и по започнат ден	1,00
1. Омметри:		4. За користење на специјално возило за преглед на ваги на единицата за контрола на мери, надоместот се наплатува по ден	30.000
1) омметри со класа на точност 0,5, 0,2, 0,1 и 0,05 за еден мерен опсег	2.800	5. За превоз на опрема за вршење прегледи на мерила со возило на единицата на контролата на мери, надоместот се наплатува по еден километар	200".
2) омметри со класа на точност 5, 2,5, 1,5 и 1 за еден мерен опсег	350	3. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.	
Сојузен извршен совет		Е. п. бр. 290	
		6 август 1987 година	
		Белград	
		Потпретседател,	
		Милош Милосавлевиќ, с. р.	

764.

Врз основа на член 30 ст. 1 и 4, член 43 став 1 и член 49 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 38/77 и 11/80), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за енергетика и индустрија и претседателот на Сојузниот комитет за труд, здравство и социјална заштита, директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ТЕХНИЧКИТЕ НОРМАТИВИ ЗА ЛИФТОВИ НА ЕЛЕКТРИЧЕН ПОГОН ЗА ВЕРТИКАЛЕН ПРЕВОЗ НА ТОВАР СО КАБИНА ВО КОЈА НЕ Е МОЖЕН ПРИСТАП НА ЛУЃЕ

I. УВОДНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат:

- 1) условите и барањата што мораат да бидат исполнети при производството на лифтови на електричен погон за вертикален превоз на товар со кабина во која не е можен пристап на луѓе (во натамошниот текст: лифтови), во поглед на возното окно, при проектирањето, вградувањето, користењето и одржувањето на лифтовите;
- 2) начинот на означување и обележување на лифтовите и на деловите од лифтовите што е од влијание врз безбедноста и заштитата на животот и здравјето на луѓето;
- 3) техничките мерки за заштита од пожари и други техничко-технолошки незгоди;
- 4) постапката, начинот и интервалите на вршењето задолжителна повремени техничка контрола на лифтовите и нивните делови;
- 5) начинот на ракување со лифтовите, начинот на нивно одржување и задолжителноста на упатствата за ракување со лифтовите и за нивно одржување;
- 6) постапката и начинот на обезбедување определени својства, карактеристики и квалитет на лифтовите и начинот на нивното испитување;
- 7) исправите што ги придружуваат лифтовите во проектот односно при испораката.

Член 2

Под лифтови, во смисла на овој правилник, се подразбираат трајно вградени постројки што се движат на електрична енергија, наменети за превоз на товар, што опслужуваат определени станици со користење на кабина чии мери и конструкција оневозможуваат пристап на луѓе, а кои се движат во возно окно меѓу најмалку две цврсто вградени вертикални водилки или меѓу водилки наведната до 15° спрема вертикалата.

II. ВОЗНО ОКНО

Член 3

Возното окно по должината на сета височина и од сите страни мора да биде оградено со цврсти и полни сидови, со таван и дно.

Кабината на лифтот и нејзиниот противтег по правило, се наоѓаат во исто возно окно.

Член 4

На возното окно се дозволени следните отвори:

- 1) отвори на вратата на возното окно;
- 2) отвори на вратата за одржување, отвори на вратата за пристап во возното окно и отвори на вратата за контрола;
- 3) отвори за проветрување;
- 4) отвори меѓу возното окно и машинската просторија односно возното окно и просторијата за помошни јажници;
- 5) отвори што ги одведуваат гасовите и димот во случај на пожар.

Член 5

Светлата височина на отворот на вратата за одржување мора да изнесува – најмалку 1,4 m, а широчината – најмалку 0,6 m.

Вратата за пристап во возното окно мора да има светла височина на отворот – најмалку 1,8 m, а широчина – најмалку 0,35 m.

Светлата височина на отворот на вратата за контрола не смее да биде поголема од 0,5 m, а широчината не смее да биде поголема од 0,35 m.

Член 6

Ако растојанието меѓу нивоата на две последовни станици на лифтот е поголемо од 11 m, меѓу тие станици мора на најмногу 11 m да се постави врата за пристап во возното окно.

Член 7

Вратата за одржување, вратата за пристап во возното окно и вратата за контрола мораат да бидат метални, не смеат да се отвораат во просторот на возното окно и не смеат да бидат перфорирани.

Член 8

Заклучувачот на вратата за одржување, на вратата за пристап во возното окно и на вратата за контрола мора да овозможи затворање и заклучување на вратата без употреба на клуч. Тие врати мораат да се отвораат од возното окно без употреба на клуч и кога се заклучени, а од надворешната страна само со клуч.

Кабината на лифтот не смее да крене ако вратата од став 1 на овој член не е затворена, што се контролира со електричен сигурносен уред за контрола на затвореноста на вратата за одржување.

По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, погон на лифтот е дозволен со отворена врата за контрола, под услов за време на погонот трајно да се дејствува врз сигурносниот електричен уред за контрола на затвореноста, кој мора да биде достапен само ако вратата е отворена.

Член 9

При врвот на возното окно мораат да постојат отвори за проветрување, чија вкупна површина на пресекот е најмалку 1% од површината на хоризонталниот пресек на возното окно, а кои го одведуваат воздухот од возното окно во атмосферата непосредно или низ машинската просторија или просторијата за погонски јажници.

Возното окно не смее да се користи за проветрување на други простории.

Член 10

Возното окно мора да ги издржи отпovarувањата што настануваат при работа на погонската машина, при дејство на фаќачкиот уред на водилките, при наредување на кабината или противтегот на одбојниците и при дејство на силите што настануваат со работата на уредот за компензација.

Определување на силите при дејство на фаќачкиот уред на водилките и при наредување на кабината или противтегот на одбојниците се врши според прописите за југословенските стандарди за лифтови.

Член 11

Сидовите на возното окно мораат да бидат од материјали што се отпорни на механички оштетувања и оган, што не создаваат прашина и што спречуваат нејзино таложење.

Сидовите на возното окно мораат да имаат таква механичка цврстина што со дејствување на вертикална сила од 300 N да не смее да се појави уклон поголем од 10 mm. Дејствувањето на оваа сила може да биде од едната или од другата страна на сидот, на кое и да било место, под услов да е рамномерно распоредено на тркалезна или квадратна површина од 5 cm².

Член 12

Сидот на возното окно може да се застакли.

За застаклување на возното окно се користи првентивно леано стакло со жичена вметка, неармирано, армирано стакло или стакло за огледала со арматура или без арматура.

Дебелината на стаклото мора да изнесува најмалку 6 mm.

Во табелата 1 се утврдени најголемата мера на помалата страна на застаклената површина и најмалата дебелина на стаклото, што се однесуваат и на застаклените површини што немаат правоаголна форма, така што пречникот на впишаниот круг и дебелината на стаклото да им одговараат на вредностите во табелата 1.

Табела 1

Мера на помалата страна или пречник на впишаниот круг	Леано стакло со жичена вметка	Неармирано стакло	Армирано стакло	Стакло за огледала	Армирано стакло за огледала
Најмногу m	Најмала дебелина во mm				
0,7	6	6	6	6	6
1,0	6	8	6	8	6
1,2	8	10	8	10	8

Табела 2

Мера на помалата страна или пречник на впишаниот круг	Леано стакло со жичена вметка	Неармирано стакло	Армирано стакло	Стакло за огледала	Армирано стакло за огледала
Најмногу m	Најмала дебелина во mm				
0,7	8	8	8	8	8
1,0	8	10	8	10	8
1,2	10	–	10	–	10

Член 13

Ако лифтовите немаат кабински врати, а сидовите на возното окно се застаклуваат, страната на возното окно на која се наоѓа влезот во кабината се застаклува по сета височина со стакло кое ги има мерите дадени во табелата 2.

Член 14

Ако кабината на лифтот има два влеза што се без врати, обете страни на возното окно на кои се наоѓаат влезите во кабината на смеат да бидат застаклени по сета височина.

Член 15

Сидот на возното окно или неговиот дел што е застаклен мора да биде заштитен од удари, со прачка или на сличен начин, и тоа: рамно стакло и некалено стакло на височина од 0,8 m над подот или предниот раб на скалата, а калено стакло чија дебелина е помала од 10 mm на височина до 0,3 m.

Член 16

Површина на сидот на возното окно на страната на влезот во кабината што се состои од вратата на возното окно, сидовите или делови на сидовите, по широчината на

влезот во кабината и по целата височина на возното окно мора да биде непрекината, освен погонските нужни прекини (засори).

Член 17

Ако под возното окно се наоѓаат станбени, работни или друштвени простории или воопшто пристапни простории, мораат да бидат исполнети следните услови:

1) дното на јамата на возното окно мора да се димензионира за најмалку 5000 N/m² подвижно оптоварување, а на противтегот мора да се постави факачки уред;

2) дното на јамата на возното окно мора да биде конструирано така што да овозможи запирање на оптоварената кабина или на противтегот во него при слободно паѓање од највисоката положба во возното окно;

3) ако патеката на движењето на противтегот се продолжува покрај просториите достапни на луѓе под возното окно и води до цврста почва, низ просторот под возното окно на лифтот може да поминува противтегот.

Во делот на возното окно покрај простории достапни на луѓе мора да се наоѓа отворот на вратата за одржување.

Член 18

Дното на јамата на возното окно мора да биде хоризонтално, освен подножјето на одбојниците, водилките и одводот за вода. Јамата на возното окно мора да биде заштитена од навлегување на вода.

Член 19

Должината на сигурносниот пат на кабината на лифтот под крајната долна и над крајната горна станица мора да изнесува најмалку 0,2 m.

Должината на сигурносниот пат ка кабината на лифтот над крајната горна станица, за номинални брзини поголеми од 0,85 m/s, мора да изнесува најмалку $0,2 + \frac{V^2}{10}$ (пат во m, V во m/s).

Член 20

Ако кабината на лифтот ја помине долната должина на сигурносниот пат и сосема ги збие одбојниците, слободното растојание меѓу најниските делови на таванот на возното окно и највисокиот дел на противтегот на лифтот мора да изнесува најмалку 0,1 m.

Член 21

Должината на сигурносниот пат на противтегот, вклучувајќи го одот на одбојниците, мора да биде:

1) најмалку 0,1 m пократка од горниот сигурносен пат на кабината;

2) најмалку толку долга што крајната горна склопка да може сигурно да се вклучи.

Член 22

За време на изведување работи на сервисирање на лифтот во јамата на возното окно мора да се ограничи движењето на кабината и противтегот до височина на горниот раб на рамката на долната крајна врата на возното окно.

Член 23

Во јамата на возното окно мора да биде вградена склопка „СТОП“ со јасно обележени положби за вклучување и исклучување, со која погонот на лифтот и автоматската врата се исклучуваат и се држат во состојба на мирување. Склопката мора да биде достапна од вратата на возното окно или од вратата што се користи за влегување во јамата на возното окно.

Во јамата на возното окно мора да биде вградена и двополна прилучница со заштитен контакт, како и наизменична склопка за осветление на возното окно, наменски обележена, која е поврзана со наизменичната склопка во машинската просторија.

Член 24

Во возното окно не смеат да се вградуваат инсталации и уреди што не се составен дел на лифтот.

Дозволено е вградување на уреди за греење на возното окно, при што направите за послужување на уредот за греење мораат да се наоѓаат надвор од возното окно. Овие уреди не смеат да користат топла вода или пареа.

Член 25

Во возното окно мора да биде трајно вградено електрично осветление, и тоа по една светилка оддалечена од таванот и од дното на возното окно, најмногу 0,5 m, додека другите светилки мораат да бидат поставени на растојанија од најмногу 7 m.

III. МАШИНСКА ПРОСТОРИЈА И ПРОСТОРИЈА ЗА ПОМОШНИ ЈАЖНИЦИ

Член 26

Машинската просторија и просторијата за помошни јажници мораат да бидат затворени со сидови, под, таван и врата.

Член 27

Во машинската просторија и во просторијата за помошни јажници можат да влегуваат само стручни лица што работат на одржување и испитување на лифтоот.

Член 28

Во машинската просторија мораат да бидат сместени погонските машини, припаѓачките управувачки уреди, помошните јажници и граничните на брзината, освен затезниот уред на граничните.

Ако управувачките уреди не можат да бидат поставени во машинската просторија, тие се поставуваат во просторијата за помошни јажници или во друга просторија што ги исполнува условите за машинската просторија.

Помошните јажници, на еден или на повеќе лифтови и граничните на брзината, ако не можат да се постават во машинската просторија, мораат да бидат сместени во просторијата за помошни јажници.

Член 29

Под помошните јажници што се наоѓаат во возното окно мора да постои заштита со соодветна цврстина и густина со која се спречува скршената оска да падне во возното окно.

Член 30

Помошните јажници мораат да имаат осугуравач со кој се спречува оската да испадне од лежиштето, јажето да испадне од жлебот при олабавување на јажето и туѓи тела да упаѓаат меѓу јажето и жлебовите на помошните јажници кои се опфатени со јажето од долната страна.

Член 31

Во машинската просторија односно во просторијата за помошни јажници не смеат да се вградуваат инсталации и уреди што не се составен дел на лифтоот, освен уреди за проветрување и греење на машинската просторија и детектори на пожар или противпожарни уреди за електрични инсталации.

Член 32

Машинската просторија, по правило, се изградува над возното окно.

Член 33

Приодот до машинската просторија односно до просторијата за помошни јажници мора да биде лесно достапен, сигурен, добро осветлен со трајно вградено електрично осветление, а подот на приодот не смее да биде лизгав.

Ако мерите на машинската просторија и просторијата за помошни јажници се такви што да овозможуваат слободно движење, приодот мора да има височина од најмалку 1,8 m при што не се земаат предвид праговите и оградите чија височина е помала од 0,4 m.

Ако до машинската просторија или до просторијата за помошни јажници се приоѓа преку скали, тие мораат да бидат метални и стабилни, со широчина најмалку од 0,5 m

со наклон најмалку 60° во однос на подот, а на врвот на скалите мора да се вградат ракофат до височина од најмалку 0,75 m над скалите и гробранот.

Член 34

Машинската просторија и просторијата за помошни јажници мораат да ги издржат оптоварувањата што настануваат со работата на лифтоот.

Сидовите, подот и таванот на машинската просторија односно на просторијата за помошни јажници мораат да бидат со светли бои и од материјали што се отпорни на оган, што не создаваат прашина и што спречуваат нејзино таложење.

Подот на машинската просторија односно на просторијата за помошни јажници не смее да биде лизгав.

Сидовите под машинската просторија мораат да бидат звучно изолирани од станбените, работните и друштвените простории.

Член 35

Височината на машинската просторија по која може слободно да се движи, мерена од површината на подот односно од површината од која се опслужува погонската машина до најнискиот раб на таванот мора да изнесува најмалку 2 m.

Ако управувачкиот уред на лифтоот се вградува во просторијата за помошни јажници по која може слободно да се движи, височината од подот до таванот мора да изнесува најмалку 2 m.

Член 36

Над највисокиот дел на погонската машина што е сместена во машинската просторија мора да се остави слободен простор висок најмалку 0,3 m.

Ако машинската просторија односно просторијата за помошни јажници има повеќе работни нивоа чија височина се разликува за повеќе од 0,5 m мораат да се постават скали и ограда.

Јамите и каналите во машинската просторија односно во просторијата за помошни јажници што се подлабоки од 0,5 m и потесни од 0,5 m мораат да бидат покриени.

Член 37

Светлата височина на вратата на машинската просторија и на просторијата за помошни јажници мора да изнесува најмалку 0,6 m.

За машинските простории и просториите за помошни јажници со најмала височина од 2 m, светлата височина на вратата мора да изнесува најмалку 1,8 m.

Вратата на машинската просторија односно на просторијата за помошни јажници мора да биде метална, мора да се заклучува и не смее да се отвора во просторот на машинската просторија или на просторијата за помошни јажници. Ако вратата на машинската просторија односно на просторијата за помошни јажници е заклучена, мора од внатрешната страна да се отвора без употреба на клуч.

Отворот на подот за влегување во машинската просторија односно во просторијата за помошни јажници мора да биде затворен со метален капак, со брава која се заклучува од надворешната страна. Затворениот метален капак мора да издржи маса од најмалку 200 kg или две лица. Слободниот отвор на капакот мора да изнесува најмалку 0,8 × 0,8 m. Капакот мора да се отвора нагоре во просторот на машинската просторија односно на просторијата за помошни јажници. Додека капакот е отворен мора да постои обезбедување од паѓање низ отворот (на пр. ограда).

Прозорците во машинската просторија мораат да бидат изработени од метал.

Член 38

Отворите на постаментот на погонската машина, и на граничникот на брзината, како и на подот на машинската просторија односно на просторијата за помошни јажници мораат да имаат заоблени рабови погдинати најмалку 50 mm над подот или постаментот, изработени од лим, бетон или друг погоден материјал.

Член 39

Машинската просторија односно просторијата за помошни јажници мора да биде сува и проветрена. Моторите, електричните управувачки уреди и другите уреди мораат да бидат заштитени од прашина, штетни гасови и влага во оној степен на заштита што го бараат работните услови.

Отворите за проветрување на машинската просторија мораат да бидат изведени така што да ги одведуваат гасовите и димот во случај на пожар.

Низ машинската просторија односно низ просторијата за помошни јажници не смеат да се проветруваат простории што не му припаѓаат на лифтоот.

Температурата во машинската просторија односно во просторијата за помошни јажници, ако во неа се вградени управувачки уреди, мора да биде помеѓу плус 5° и плус 40 °C.

Член 40

Машинската просторија односно просторијата за помошни јажници мора да има електрично осветление со јачина најмалку 200 lx, мерено на подот. Склопката за осветление мора да биде поставена од внатрешната страна, покрај влезната врата.

Струјното коло за осветлување на машинската просторија мора да биде независно од струјното коло на погонот на лифтоот. Струја мора да се доведува или преку засебен струен вод или со врска пред главниот прекинувач.

Најмалку една приклучница со заштитен контакт мора да биде поставена во машинската просторија односно во просторијата за помошни јажници. Приклучницата се врзува на инсталацијата на објектот, преку посебен осигурувач.

Член 41

Во просторијата за помошни јажници покрај влезот мора да биде поставена склопка „СТОЈ“ со јасно обележена положба за вклучување и исклучување, со која погонот на лифтоот се исклучува и држи во состојба на мирување.

Член 42

Ако во машинската просторија односно во просторијата за помошни јажници се наоѓаат управувачки уреди, во таа просторија мора да се постави апарат за гаснење пожар на електричните уреди.

Потрошниот материјал (крпи за чистење, мазива итн.) мора да се држи во канти со капак изработени од незапалив материјал.

IV. ВРАТА ЗА ВОЗНОТО ОКНО

Член 43

Вратата на возното окно ја сочинуваат полни крила и рамка. Во затворена положба зазорите меѓу крилата на вратата, крилата и рамката, прагот и крилата на вратата не смеат да бидат поголеми од 5 mm. Ако постојат вдлабнатини, тие мораат да се земат предвид при мерењето на зазорот.

Член 44

Вратата на возното окно (крилата и рамката) мора да биде од метал, отпорна на деформации, изработена и вградена така што да обезбедува правилна работа на вратата на вратата.

Член 45

Светлата височина на вратата на возното окно не смее да изнесува повеќе од 50 mm, од секоја страна, од широчината на влезот во кабината.

Член 46

Вратата на возното окно мора да биде изработена така што во погон да не дојде до заглавување и спаѓање од лежиштето или водилките и до пречекорување на патот на водењето.

Вертикално подвижната врата на возното окно мора да биде водена на обата вертикална раба на крилата на вратата.

Член 47

Крилата на вертикално поместливата врата мораат да бидат обесени на два независни носечки елементи и урамнотежени. Водилките за крилата на вратата мораат да бидат отпорни на оган.

Сите носечки елементи се пресметуваат со сигурносен фактор од најмалку 8.

Пречникот на јажницата за носечкото јаже мора да изнесува најмалку $25 \times d$ при што d го означување пречникот на јаже.

Носечките јажиња односно синцири мораат да бидат обезбедени од испаѓање од јажницата односно од синцирникот.

Член 48

Природното или вештачкото осветление мерено на подот, пред вратата на возното окно, мора да изнесува најмалку 50 lx.

Член 49

Просирни контролни отвори на вратата на возното окно не се дозволени.

Член 50

Ако кабината на лифтоот не е во станицата или во зоната на отклучување, а за лифтовите со карактеристиките од став 2 на член 51 од овој правилник ако е лифтоот во погон или кабината на лифтоот не е во станица или во зона на отклучување при застанување, мора да биде спречено отворањето на вратата на возното окно.

Зоната на отклучување може да се простира најмногу 0,16 m под и над прагот на вратата на возното окно.

Член 51

Кабината на лифтоот не смее да се задвижи ниту да се движи ако вратата на возното окно не е затворена.

Ако номиналната брзина на лифтоот е поголема од 0,63 m/s или ако вратата на возното окно е повисока од 1,2 m или оградата кај вратата на возното окно што не може да се поместува е на височина помала од 0,4 m, кабината на лифтоот не смее да се задвижи ниту да се движи ако вратата на возното окно не е затворена и заклучена.

По исклучок од одредбата на став 2 од овој член кај лифтовите со две станици и со номинална брзина помала од 0,63 m/s, работата на лифтоот смее да биде овозможена при незаклучена но затворена врата на возното окно, ако кабината не се оддалечила за повеќе од 0,16 m од прагот на вратата на возното окно.

По исклучок од одредбите на ст. 1, 2 и 3 на овој член е дозволено кабината на лифтоот да се движи ако вратата на возното окно е отворена во зоната на отклучување при застанување и дополнително регулирање на точноста на застанувањето во станицата и над нивото на станицата при возење на рампа во подрачје од најмногу 0,4 m над прагот на вратата ако брзината не е поголема од 0,3 m/s.

Член 52

Елементите на заклучувачот и елементите за прицврстување на заклучувачот мораат да бидат изработени од метал или зајакнати со метал и отпорни на удар.

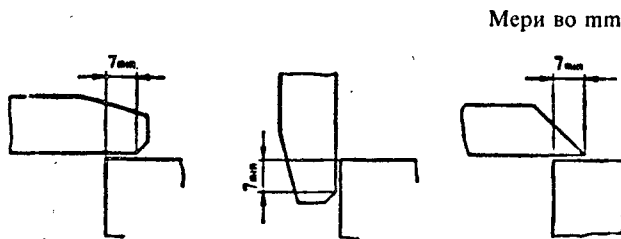
Заклучувачот мора да биде заштитен од прашина. Заклучувачот на обртната врата мора да ја држи вратата заклучена дури и ако се спушти крилото на вратата.

Во височината (точката) на заклучување, заклучувачот мора, без трајни деформации, да ја издржи силата што дејствува во насоката на отворањето на вратата, и тоа најмалку 1000 N ако вратата е поместлива, а 3000 N ако вратата е обртна.

Член 53

Заклучувачот на вратата на возното окно мора да зафаќа најмалку 7 mm во крилото на вратата на возното ок-

но (цртеж бр. 1), а кај лифтовите од став 2 на член 51 од овој правилник заклучувачот се контролира со електричен сигурносен уред за контрола на заклученоста на вратата.

Слика 1

Член 54

Заклучувачот мора да дејствува и да се држи во заклучена положба со силата на сопствената тежина, постојаниот магнет или пружината. Пружините мораат да дејствуваат на притисок и да бидат водени, а при отклучувањето навоите на пружината не смеат да налегнуваат еден на друг.

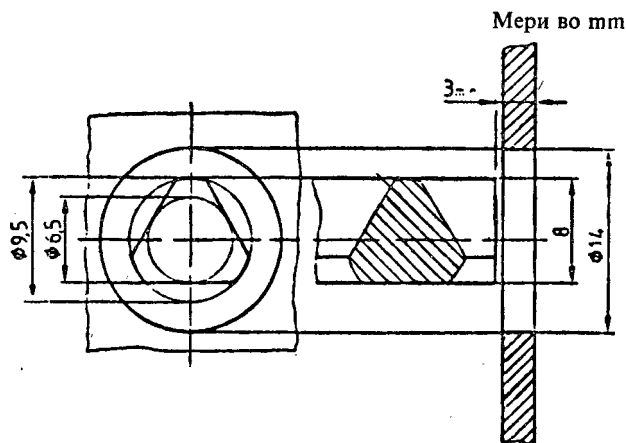
Ако заклучувачот се држи во заклучена положба со сила на постојан магнет, дејството на магнетот не смее да биде ослабено со удари или со загревање.

При дефект на постојаниот магнет или пружината не смее да дојде до отклучување поради дејствување на тежината на заклучувачот.

Член 55

Сите врати на возното олно мораат да бидат изработени така што да можат да се отклучат еднадвор со специјален триаголен клуч (цртеж бр. 2).

Со насилно отклучување на вратата на возното окно кога кабината се движи мора да се запре работата на лифтоот според став 2 на член 51 од овој правилник.

Слика 2

По отклучувањето со специјален триаголен клуч, заклучувачот не смее да остане во отклучена положба ако вратата на возното окно е затворена.

Член 56

Секоја врата на возното окно мора да има електричен сигурносен уред за контрола на затвореноста на вратата.

Кај обртната врата на возното окно уредот за контрола на затвореноста на вратата мора да биде сместен на страната на која се затвора вратата или на заклучувачот на вратата.

V. КАБИНА

Член 57

Чистата внатрешна височина на кабината може да

биде поголема од 1,2 m ако другите внатрешни мери на кабината не дозволуваат пристап на луѓе во кабината.

Член 58

Корисната површина на подот на кабината смее да биде најмногу 1 m², при што должината на кабината смее да биде најмногу 1 m.

Член 59

Номиналната носивост на кабината на лифтоот смее да изнесува најмногу 250 kg.

Член 60

Кабината и противтегот на лифтоот мораат да имаат најмалку по четири уреда за водење на кабината со лизгање или со тркалање.

Уредите за водење на кабината мораат да бидат изработени и поставени така што да не ги напуштат водилките и ако се оштетат.

Член 61

При пресметката на носечките елементи на лифтоот мораат да се земат предвид најголемите оптоварувања што настануваат од товарот и натоварните уреди при натовар или растовар на товарот.

Член 62

Кабината на лифтоот мора да биде оградена со полни сидови, под и таван.

Дозволен се отвори за натовар на товар и отвори за проветрување.

Сидовите на кабината изработени од лим можат да бидат со отвори големи најмногу до 1 cm².

Член 63

Сидовите, подот и таванот на кабината, рамката на кабината и уредот за водење мораат како целина да имаат доволна механичка цврстина да ги издржат ударите и оптоварувањата на кои кабината е изложена за време на работ на лифтоот, при дејствување на фаќачкиот уред и кога кабината наредува на одбојниците.

Член 64

Ако сидовите на кабината се застаклуваат се вградуваат стакла со мерите назначени во табела 2 (член 13).

Член 65

Кабината не мора да има врата ако е конструирана така што товарот да не може да дојде во допир со сидовите на возното окно.

Ако вратата на кабината е отворена, не смее да го спречува движењето на кабината.

Член 66

Покривот на кабината не смее да има отвори и мора издржати најмногу 100 kg.

Работникот што го одржува лифтоот на покривот на кабината може да се качи само тогаш ако кабината сосема налегнала и ги збила своите одбојници.

Член 67

Кај лифтовите што работат со отворена врата на возното окно, при застанувањето и дополнителното регулирање на точноста на застанувањето, кабината мора да има на предната страна на покривот и под прагот заштитен лим со височина 0,20 m и широчина најмалку еднаква на широчината на вратата на возното окно.

Член 68

Кај лифтовите што превезуваат вагонети, колички или слично, кабината мора да има уред кој оневозможува поместување на товарот.

Член 69

Ако кабината е во станицата, слободното растојание помеѓу прагот на кабината и работ на преминот при отво-

рена врата на возното окно не смее да биде поголемо од 35 mm.

Член 70

Кабината на лифтоот мора да биде осветлена со електрично осветление.

Осветленоста на подот на кабината мора да изнесува најмалку 50 lx.

VI. ПРОТИВТЕГ

Член 71

Противтегот на лифтоот се изработува во една целина или се состои од повеќе меѓусебно цврсто споени делови или е во форма на лимен сандак наполнет со материјал за полнење. Деловите на противтегот не смеат да бидат подложни на испаѓање, кршење или трошење.

Ако противтегот се состои од повеќе делови, мора да се спречи нивното поместување и испаѓање со поставување во рамка која цврсто ги држи деловите на противтегот.

Наместо рамка за зацврстување на деловите на противтегот можат да се користат најмалку две челични прачки, со тоа што деловите на противтегот мораат да бидат од метал.

Член 72

Ако противтегот се движи преку челични јажиња, челични жици или по крути водилки, слободниот простор меѓу противтегот и сидот на возното окно, измерен на најтесното место, не смее да биде помал од 50 mm.

Ако противтегот се движи преку челични јажиња, челични жици или по крути водилки, слободниот простор меѓу подвижните делови на лифтоот, измерен на најтесното место, не смее да биде помал од 70 mm.

Член 73

На лифтовите со барабан забранета е употреба на противтег.

VII. НОСЕЧКИ СРЕДСТВА И УРЕДИ ЗА ИЗЕДНАЧУВАЊЕ НА ОПТОВАРУВАЊЕТО

Член 74

Кабината и нејзиниот противтег мораат да бидат обесени за челични носечки јажиња или синџири со паралелни членови (Галов синџир или синџир со валјаци).

Член 75

За носечките јажиња мораат да бидат исполнети следните услови:

1) номиналниот пречник мора да изнесува најмалку 6,5 mm;

2) номиналната затезна цврстина на жиците мора да изнесува:

а) 1570 МПа или 1770 МПа за јажиња со иста затезна цврстина на жиците;

б) 1370 МПа за надворешните жици и 1770 МПа за внатрешните жици кај јажиња со две номинални затезни цврстини на жиците.

Составот, истегањето, овалноста и свитливоста мораат да ги исполнуваат условите утврдени во прописите за југословенските стандарди за челични јажиња и испитувањето мора да се врши според тие прописи.

Член 76

Кабината и нејзиниот противтег мораат да бидат обесени најмалку за две независни носечки јажиња или синџири.

Носечките јажиња или синџири мораат да бидат рамномерно оптоварени без оглед на нивниот број.

Носечките јажиња не смеат да се спојуваат или поправаат со вплетување.

Ако е потребно да се замени едно или повеќе јажиња во групата, мораат да се заменат сите јажиња во таа група.

Член 77

Односот меѓу номиналниот пречник на погонската јажица, помошните јажици и барабанот спрема номи-

налниот пречник на носечкото јаже мора да изнесува најмалку 40 без оглед на бројот на жиците во јаже.

Член 78

Коефициентот на сигурноста на носечките јажиња мора да изнесува најмалку 8.

Член 79

Носивоста на елементите за прицврстување на носечкото јаже мора да изнесува најмалку 80% од носивоста на носечкото јаже.

Член 80

Краевите на носечките јажиња мораат да бидат прицврстени за кабината, противтегот и уредот за обесување на кабината со залевање во конусните чаури, со помош на плоската конична чаура или со друг систем со иста сигурност.

Член 81

Коничните чаури и плоскните конични чаури се изработуваат и се користат за врзување на краевите на носечките челични јажиња на начинот утврден во прописите за југословенските стандарди за конични чаури и плоскати конични чаури.

Член 82

Ако се во прашање лифтови со барабан, носечките јажиња се прицврстуваат со помош на клин, со помош на најмалку две стегалки или со друг систем со иста сигурност.

Член 83

Коефициентот на сигурноста кај носечките синџири не смее да биде помал од 8.

Член 84

Краевите на секој носечки синџир мораат да бидат прицврстени за кабината, противтегот и уредот за обесување со држачи чија носивост изнесува најмалку 80% од носивоста на синџирот.

Член 85

Ако се во прашање лифтови со погонска јажица, кога противтегот мирува на наполно збиени одбојници, влечната способност на погонската јажица мора да биде таква што да спречи подигање на кабината со вртење на погонската јажица.

Влечната способност се пресметува според прописите за југословенските стандарди за лифтови.

Специфичниот притисок меѓу носечките јажиња и жлебот на влечната јажица мора да ги исполнува условите според прописите за југословенските стандарди за лифтови.

Член 86

Жлебовите на барабанот за јажиња мораат да бидат заоблени, мазни и режани во форма на спирала. Полупречникот на жлебот за јаже мора да изнесува 0,54 d.

Ако кабината се наоѓа врз наполно збиени одбојници, на барабанот мора да остане најмалку една ипол намотка од носечкото јаже.

Јаже се намотува на барабанот само во еден слој. Отстапувањето на оската на носечкото јаже од оската на жлебот на барабанот не смее да биде поголемо од 4°.

Член 87

За рамномерно оптоварување на носечките јажиња или синџири мора да постои барем на едната страна на бeseњето уред за изедначување на оптоварувањето.

Ако за изедначување на оптоварувањето се употребуваат пружини, тие мораат да бидат оптоварени на притисок.

Носечкиот синџир кој оди преку синџирникот мора да има на обата краја уред за изедначување на оптоварувањето.

Помошните синџирници на иста оска мораат да се вртат независно.

Член 88

Уредот за изедначување на должината на јажето или синцирот мора да спречи по регулирањето јажињата или синцирите сами да се олабаваат.

Член 89

При употреба на компензационо јаже, неговото затегање мора да се оствари со помош на тег.

Член 90

Со уредите за заштита на синцирниот мораат да се спречат повреди на лица, искочнување на синцирот поради олабување и навлегување на туѓи тела меѓу синцирот и запците. Тие уреди не смеат да ја смекаваат контролата на синцирниот.

VIII. ФАКАЧКИ УРЕД

Член 91

Кабината на лифтоот мора да има најмалку еден факачки уред. Факачкиот уред мора да дејствува само во возењето надолу и кабината со номинално оптоварување мора да ја запре со дејството на граничникот на брзината и да ја држи на водилките дури и при слободно паѓање.

Ако факачкиот уред се наоѓа на противтегот, тој мора да дејствува само при движење на противтегот надолу и мора противтегот да го запре со дејството на граничникот на брзината и да го држи на водилките дури и при слободно паѓање.

Забрането е факачкиот уред да се пушта во дејство со помош на електрични, хидраулични и пневматски уреди.

Член 92

Ако номиналната брзина на лифтоот е поголема од 1 m/s мора да се вгради факачки уред за постепено кочење.

Ако номиналната брзина на лифтоот е помала или еднаква на 1 m/s на кабината може да се вгради факачки уред за моментално кочење со придушување.

Ако номиналната брзина на лифтоот е помала или еднаква на 0,63 m/s на кабината може да се вгради факачки уред за моментално кочење.

Ако номиналната брзина на лифтоот е помала или еднаква на 1 m/s, на противтегот може да се вгради факачки уред за моментално кочење.

Член 93

Ако се во прашање лифтови со брзина до 1 m/s, факачкиот уред на противтегот може да стапи во дејство со кинење на уредот за бесење или со помош на сигурносно јаже.

Член 94

За факачките уреди за постепено кочење, средното забавување од слободно паѓање, со номинален товар во кабината, мора да изнесува меѓу 0,2 g и 1 g ($g = 9,81 \text{ m/s}^2$).

Член 95

Факачкиот уред на кабината (или на противтегот) се отпушта само со движење на кабината (или на противтегот) нагоре.

По дејство на факачкиот уред, само стручно лице кое работи врз одржувањето мора да го пушти лифтоот во погон.

По отпуштањето факачкиот уред мора да работи исправно.

Член 96

Ако е во прашање факачки уред за моментално кочење со придушување придушувачот мора да биде изработен како систем кој претвора или акумулира енергија со повратно придушување и да ги исполнува условите за одбојниците на кабината и противтегот.

Член 97

По дејство на факачкиот уред, ако оптоварувањето е рамномерно распоредено во кабината, наклонот на подот

на кабината не смее да биде поголем од 5% во однос на нормалната положба на подот на кабината.

Член 98

Носечките делови на факачкиот уред на кабината на лифтоот или на противтегот се пресметуваат со примена на коефициент на сигурност најмалку 5 во однос на границата на еластичноста на употребениот материјал.

На секој факачки уред мора да се наоѓа електрична сигурносна склопка за контрола на дејството на факачкиот уред со која се запира погонот на лифтоот најдоцна при стапувањето на факачкиот уред во дејство.

Член 99

Патеката што кабината со факачкиот уред за постепено кочење ќе ја помине во насока надолу не смее да биде подолга од 1 m во однос на прицврстеното јаже на граничникот на брзината, за да се доведе факачкиот уред од нормална слободна положба во положба кога започнува притисокот врз водилките.

IX. ГРАНИЧНИК НА БРЗИНАТА

Член 100

Факачкиот уред на кабината не смее да стапи во дејство со помош на граничникот на брзината пред да се постигне брзина од 115% од номиналната брзина.

Брзината при која стапува во дејство факачкиот уред мора да биде помала од:

1) 0,80 m/s – за факачките уреди за моментално кочење со клинови;

2) 1,00 m/s – за факачките уреди за моментално кочење со валјаци;

3) 1,50 m/s – за факачките уреди за моментално кочење со придушување и за факачките уреди со номиналните брзини на лифтоот до 1,00 m/s;

4) $1,25 v + \frac{0,25}{V}$ за сите други видови факачки уреди, со тоа што V – номиналната брзина се изразува во m/s. Со дејствување на граничникот на брзината факачкиот уред мора да се пушти во дејство и при брзини помали од наведените во став 2 на овој член.

Член 101

Брзината при која стапува во дејство граничникот на брзина на факачкиот уред на противтегот мора да биде поголема од брзината при која стапува во дејство граничникот на брзината на факачкиот уред на кабината, но најмногу до 10%.

Член 102

Силата со која при стапувањето во дејство граничникот на брзината дејствува врз факачкиот уред мора да биде најмалку еднаква на двократната сила потребна за стапување во дејство на факачкиот уред, но не смее да биде помала од 300 N.

Член 103

Насоката на вртењето на граничникот на брзината при која стапува во дејство факачкиот уред мора да биде видно обележена на граничникот.

Член 104

Граничникот на брзината мора да се задвижува со челично јаже со номинален пречник од најмалку 6 mm.

Коефициентот на сигурност на јажето на граничникот на брзината, земјаки ја предвид номиналната затезна цврстина и силите што се јавуваат во јажето мора да изнесува најмалку 8.

Односот меѓу пречникот на јажницата на граничникот на брзината и номиналниот пречник на јажето мора да изнесува најмалку 30.

Член 105

Јажето на граничникот на брзината мора да биде затегнато со затезен уред чија што јажница или тег мораат да бидат водени.

Односот меѓу пречникот на јажницата на затезниот уред и номиналниот пречник на јажето на граничникот на брзината мора да биде најмалку 30.

Член 106

Со стапувањето во дејство на фаќачкиот уред, ниту јажето на граничникот на брзината како ни неговата врска, не смеат да се прекинат дури и кога патот на кочењето е поголем од нормалниот.

Јажето мора лесно да се одврзе од фаќачкиот уред.

Член 107

Граничникот на брзината мора да биде достапен за ради одржување и преглед за време на работата на лифтоот.

Член 108

Со граничникот на брзината или со друг уред мора, преку електричен сигурносен уред, да се исклучи погонот на лифтоот пред брзината на кабината во насока нагоре или надолу да ја достигне брзината на стапувањето во дејство на граничникот на брзината.

Ако номиналната брзина на лифтоот не е поголема од 1 m/s, електричниот сигурносен уред од став 1 на овој член мора да дејствува најдоцна при стапувањето во дејство на граничникот на брзината, ако моторот до вклучувањето на механичката кочница е напојуван директно од мрежата.

Член 109

Ако граничникот на брзината по отпуштањето на фаќачкиот уред не се врати автоматски во својата работна положба, со електричната сигурносна склопка за контрола на враќањето на граничникот на брзината во работна положба мора да се спречи задвижување на лифтоот се додека граничникот на брзината е закочен.

Повторно пуштање на лифтоот во погон мора да изврши само стручно лице кое работи на одржувањето на лифтоот.

Член 110

Ако јажето на граничникот на брзината се олабави или се прекине, со електричниот сигурносен уред за контрола на затегнатоста на јажето на граничникот на брзината мора да се запре погонот на лифтоот.

Член 111

Граничникот на брзината мора да биде пломбиран.

X. ВОДИЛКИ

Член 112

Кабината и нејзиниот противтег мораат да бидат водени со неподвижни цврсто вградени челични водилки.

Бројот на водилките мора да биде парен.

Должините на водилките мораат да бидат толкави што кабината и нејзиниот противтег да не можат да ги напуштат.

Член 113

Водилките, нивните конзоли и спојници мораат да издржат динамички напрегања предизвикани со дејството на фаќачкиот уред, како и свиткување поради нерамномерно оптоварување на кабината. Свиткувањето на водилките не смее да влијае врз исправната работа на лифтоот.

Член 114

На конзолите и сидот на возното окно водилките мораат да се прицврстат така што при нормално слегање на зградата да е можно самодотерување на водилките или да е можно да се доведат во исправна работна положба.

Водилките мораат да бидат прицврстени така што да се оневозможи нивно испаѓање со свртување на склопот за зацврстување.

Член 115

Водилките на кабината и противтегот не мораат да бидат метални, ако се вградуваат во простор каде што постои опасност од експлозија.

Ако се вградени метални водилки, тие мораат да бидат така обезбедени што да не можат никако да предизвикаат пожар.

Член 116

Ако се во прашање лифтови со номинална брзина поголема од 0,4 m/s лизгавите површини на водилките мораат да бидат обработени со стружење или ладно влечени.

Ако се во прашање лифтови со фаќачки уред за постепено кочење, водилките мораат да бидат обработени со стружење или ладно влечени, без оглед на номиналната брзина на лифтоот.

Член 117

Ако растојанието меѓу крајните точки на врската на водилката не е поголемо од 30 m, дозволено е водење на противтегот и со помош на челични јажиња или преку жичени челични водилки, за брзини на лифтоот до 1,0 m/s.

Член 118

Ако противтегот се води со помош на челични јажиња или со жичени челични водилки, нив мора да ги има најмалку 4, а распоредот мора да биде таков да се спречи допирот меѓу противтегот и кабината и противтегот и сидот на возното окно.

Секое челично јаже или жичена челична водилка мора да биде затегната.

XI. ОДБОЈНИК НА КАБИНАТА И ОДБОЈНИК НА ПРОТИВТЕГОТ

Член 119

Патот на кабината и противтегот мора да биде на долниот крај ограничен со одбојници.

Ако одбојниците се прицврстени за кабината или противтегот тие мораат на крајот на патот да налегнат врз столбот.

Член 120

Лифтовите со барабан или синцирник мораат да имаат одбојници и на горната страна на кабината, што стапуваат во дејство во врвот на возното окно.

Ако лифтовите со синцирник имаат противтег, одбојниците на горната страна на кабината мораат да стапат во дејство кога одбојниците на противтегот се наполно збиени.

Член 121

Одбојници без придушување можат да се употребат само за лифтови чија номинална брзина не е поголема од 1 m/s.

Одбојници со повратно придушување можат да се употребат само за лифтови чија номинална брзина не е поголема од 1,5 m/s.

Одбојници со придушување можат да се употребат за сите лифтови без оглед на номиналната брзина.

Член 122

Вкупниот можен од на одбојник без придушување мора да биде еднаков најмалку на двојната височина на отскокот пресметан со 115% номиналната брзина ($0,134v^2$), при што одот е во метри, а номиналната брзина во m/s. Одот на одбојникот не смее да биде помал од 65 mm.

Пресметаниот од мора да се постигне под станичко оптоварување кое мора да биде два ипол до четирипати поголемо од силата што ја произведува масата на кабината со номинално оптоварување односно противтегот.

Член 123

Вкупниот можен од на одбојникот со повратно придушување мора да биде еднаков најмалку на двојната височина на отскокот пресметан со 115% номинална брзина ($0,134v^2$), при што одот е во метри, а номиналната брзина во m/s.

Одот на одбојникот не смее да биде помал од 65 mm.

Член 124

Вкупниот можен од на одбојникот со придушување мора да биде најмалку еднаков на височината на отскокот

пресметан со 115% номинална брзина на лифтоот ($0,067 \text{ m/s}^2$) при што одот е во метри, а номиналната брзина во m/s .

Член 125

При кочењето на кабината со номинално оптоварување со дејство на одбојникот, средното забавување од слободен пад не смее да пречекори 1 g ($\text{g} = \text{забрзување на земјината тежа}$). За време до $1/25 \text{ s}$ забавувањето не смее да пречекори $2,5 \text{ g}$.

Брзината на наидувањето на кабината на одбојникот не смее да биде поголема од брзината за која одбојникот е конструиран.

Член 126

Погонот на лифтоот мора да биде оневозможен додека одбојниците не се вратат во својата почетна работна положба, што се контролира со електричен сигурносен уред за контрола на враќањето на одбојникот во почетна работна положба.

Член 127

Контролата на нивото на течноста на хидруличните одбојници мора да биде лесна и едноставна.

XII. СКЛОПКА ЗА ЗАПИРАЊЕ НА КАБИНАТА НА КРАЈНИТЕ СТАНИЦИ

Член 128

Лифтоот со една брзина се запира со отворање на контактите поставени во возното окно или на копириот уред. Контактите мораат да се отвораат директно при движењето на кабината или со помош на копириот уред, под услов копириот уред да е поврзан со кабината со јаже, синцир или со лента чие кинење би предизвикало запирање на лифтоот.

XIII. КРАЈНА СКЛОПКА

Член 129

Погонот на лифтоот по поминувањето на кабината низ крајната станица се исклучува со крајната склопка.

Крајната склопка мора да се вклучи пред кабината или противтегот да ги допрат одбојниците и пред кабината да ја помине крајната станица за најмногу $0,15 \text{ m}$.

Дејството на крајната склопка не смее да престане ни кога одбојниците се наполно збиени.

Член 130

Забрането е крајната склопка на лифтоот да се користи како склопка за запирање на лифтоот во крајната станица.

Члан 131

Ако се во пашање лифтови со барабан или со синцирник, крајната склопка мора да се исклучи на еден од следните начини:

- 1) со помош на уред поврзан со погонската машина;
- 2) со помош на кабината или противтегот, ако склопката е поставена во врвот на возното окно;
- 3) со помош на кабината во врвот и во јамата на возното окно ако лифтоот нема противтег.

Член 132

Крајната склопка кај лифтовите со погонска јажница мора да се исклучи на еден од следните начини:

- 1) со помош на кабината во врвот и во јамата на возното окно, или
- 2) со помош на уредот кој е механички поврзан со кабината на лифтоот.

Ако настане кршење или се олабави механичката врска, мора да се исклучи погонот на лифтоот со електричната сигурносна склопка за контрола на механичката врска меѓу кабината и уредот за исклучување на крајната склопка.

Член 133

Крајната склопка на лифтовите со барабан или синцирник мора директно, со присилно прекинување на доводот на струјата на погонскиот мотор и на кочницата на

лифтоот, да го исклучи погонот на лифтоот. Во тој случај галванската врска меѓу намотките на погонскиот мотор и намотките на кочницата мора да биде прекината.

Крајната склопка кај лифтовите со погонска јажница и со една брзина или две брзини мора да го исклучи погонот на лифтоот како во став 1 на овој член или присилно да го прекине директниот довод на струјата кон намотките на двата склопни апарати за напојување на погонскиот мотор и кочницата на лифтоот чии контакти се врзани на ред. Секој од склопните апарати мора да се димензионира за прекинување под оптоварување.

Член 134

По дејството на крајната склопка, повторното пуштање на лифтоот во погон мора да го изврши стручно лице кое работи на одржување на лифтоот.

Ако постојат повеќе крајни склопки, на крајот на патот на кабината мора најмалку едната од нив да го спречи движењето на лифтоот во обете насоки.

Член 135

Крајната склопка што не е поставена во машинската просторија мора автоматски да се врати во вклучена положба кога кабината ќе се врати во нивото на крајната станица.

XIV. СИГУРНОСЕН УРЕД ШТО РАБОТИ КОГА КАБИНАТА ИЛИ ПРОТИВТЕГОТ ПРИ ВОЗЕЊЕ НАДОЛУ НАИДАТ НА ПРЕЧКА

Член 136

Лифтоот со барабан или со синцирник мора да има електрична сигурносна склопка за контрола на лабавоста на јажењето или синцирот, со која се запира погонот на лифтоот и се држи во состојба на мирување кога спуштањето на кабината или противтегот е спречено со некоја пречка во возното окно.

Член 137

Лифтоот со погонска јажница мора да има електричен уред со кој се запира погонот на лифтоот и се држи во состојба на мирување ако постои команда за возење, а кабината не тргнува, или ако кабината или противтегот во возење надолу наиде на пречка поради која ќе се слизнат јажињата на погонската јажница.

Електричниот уред од став 1 на овој член мора да стапи во дејство во времето што не преминува најмалку од следните вредности:

- 1) 45 s ;
- 2) време на возење потребно за целата височина на дигањето, зголемено најмногу за 10 s ;
- 3) време на возење потребно за целата височина на дигањето, зголемено најмногу за 20 s , кога времето на возењето за целата височина на дигањето не преминува 10 s .

XV. ПОГОНСКА МАШИНА

Член 138

Секој лифт мора да има најмалку една погонска машина.

Член 139

За влечење на кабината и на противтегот се дозволени два вида погони:

- 1) со силата на триењето помеѓу погонската јажница и носечките јажиња под услов номиналната брзина на лифтоот да не е поголема од $1,5 \text{ m/s}$;
- 2) со непосредна врска помеѓу погонските и носечките делови под услов номиналната брзина на лифтоот да не е поголема од $0,63 \text{ m/s}$, и тоа:
 - а) помеѓу барабанот и јажињата;
 - б) помеѓу синцирникот и синцирот кај лифтови со противтег, чии што погонски делови мораат да бидат пресметани и за случај кога противтегот или кабината наседнат на одбојниците.

Член 140

Ремените можат да се применат за врска на еден или повеќе мотори со дел од погонската машина врз кои деј-

ствува кочницата на лифтоот, со тоа што да се употребат најмалку три ремени.

Член 141

Ако се употребени конзолно сместени погонски јажници или синцирници, мораат да се преземат мерки за спречување;

1) исконкување на јажињата од жлебовите на јажницата или испаѓање на синцирот од синцирникот;

2) упаѓање на туѓи тела помеѓу јажињата и жлебовите на јажницата или помеѓу синцирот и синцирникот ако погонската машина не е поставена над возното окно.

Член 142

На погонската машина мора да се наоѓа кочница на лифтоот која дејствува автоматски ако снеса напон на мрежата и ако снеса напон на управувањето.

Склоповите на погонската машина што ги пренесуваат обртните моменти не смеат да бидат варени.

За врската меѓу погонскиот мотор и погонската јажница можат да се употребат цврсти и еластични спојници.

Член 143

Лифтоот мора да има електромеханичка кочница која кочи со силата на триењето, покрај која можат да се користат и други видови кочења (на пример електрично).

Член 144

Електромеханичката кочница мора сама да ја запре кабината на лифтоот оптоварена со 125% номинална носивост кога се движи со номинална брзина надолу. При тоа запирање забавувањето не смее да биде поголемо од забавувањето што настанува при дејството на факачкиот уред или наседнувањето на одбојниците.

Кочната плоча или барабанот мора да биде механички поврзана во целост со погонската јажница, со барабанот или синцирникот.

Електромеханичката кочница мора да се откочи со електрична енергија.

Доводот на енергија во кочницата мора да се прекине со најмалку два меѓусебно независни електрични склопни апарати. За тоа можат да се користат исти склопни апарати кои го прекинуваат доводот на електрична енергија во погонската машина.

Ако за време на мирување на лифтоот во еден од склопните апарати не се раздвојат контактите, мора да се спречи задвижувањето на лифтоот, најдоцна при првата промена на насоката на движењето на лифтоот.

Кочењето мора да уследи веднаш по раздвојувањето на електричното струјно коло на кочницата. Употребата на диоди или кондензатори што паралелно се приклучуваат на намотката на кочницата не се зема предвид за временското забавување.

Електромеханичката кочница мора да има направа за рачно откочување која мора да биде изработена така што по престанувањето на дејствувањето врз таа направа кочницата автоматски да закочи.

Кочната сила мора да се оствари со притисни водени пружини или тегови.

Кочењето се врши со дејството на најмалку две кочни педали со облоги на кочниот барабан или на кочната плоча.

Забранета е употреба на кочници со лента.

Кочните облоги не смеат да бидат од запалив материјал.

Член 145

Ако силата за рачно задвижување на кабината со номинален товар во насока нагоре е помала или еднаква на 400 N, погонската машина мора да има уред за повратно возење со кој кабината рачно се доведува во најблиската станица.

Уредот од став 1 на овој член мора да биде изработен така што при вртењето да не може да го повреди лицето што ракува со него.

Насоката на движењето на кабината мора да биде јасно означена на погонската машина.

Во машинската просторија мора јасно да се види дали кабината се наоѓа во зоната на отклучување (на пример обележување на јажињата).

Член 146

При номинална зачестеност и номинален напон на напојување, брзината на кабината во насока надолу, оптоварена со половина номинална носивост, во средната зона на патот (не земајќи ги предвид периодите на забрзување и забавување) не смее да биде поголема од номиналната брзина за повеќе од 5%, ниту помала за повеќе од 8%.

Член 147

Точноста на застанувањето на кабината мора да биде во границите на најмногу ± 50 mm, без оглед на оптоварувањето и насоката на движењето на кабината.

Член 148

При запирањето на погонската машина со електричен сигурносен уред, за наизменични мотори, директно напојувани од мрежата, мора да се прекине доводот на енергија со два независни контактори чии контакти се врзани на ред во колото на напојување на моторот. Ако еден од контакторите не ги отворил главните контакти додека лифтоот мирува, мора да се спречи повторното задвижување на лифтоот најдоцна при следната промена на насоката на возењето.

Член 149

Деловите на погонската машина што се вртат, како што се клинови, завртки, синцири, ремени, запченици и слободни краишта на оските мораат да бидат заштитени така што да не можат да ги повредат лицата во нивната близина.

За деловите како што се јажници, барабани, замавници, тркала за рачно задвижување и ротирачки дел на граничникот на брзината, доволно е да се мазни и обоени со жолта боја.

XVI. ЕЛЕКТРИЧНИ ИНСТАЛАЦИИ И УРЕДИ

Член 150

Одредбите на овој правилник за електрични инсталации и уреди се применуваат на главната склопка на енергетското коло на струјата и на сè што е приклучено зад неа, како и на склопката на колото за осветлување на кабината и на сè што е зад неа приклучено.

Член 151

Отпорот на изолацијата меѓу спроводниците, како и меѓу спроводниците и земјата, мора да изнесува повеќе од 1000 Ω/V , но не помалу од:

1) 500.000 Ω за енергетско струјно коло и за сигурносно струјно коло;

2) 250.000 Ω за други струјни кола (управување, осветление, итн.).

Член 152

За електричните кола на управување и за сигурносните струјни кола средната вредност на едностран напон или ефективна вредност на наизменичен напон меѓу спроводниците и меѓу спроводниците и земјата, не смее да биде поголема од 250 V.

Нулевиот и заштитниот спроводник мораат да бидат меѓусебно одвоени.

Член 153

Главните контактори, како и контакторите што служат за запирање на погонската машина, мораат да одговараат на категоријата за употреба:

1) AC3 – за контактори на наизменични струјни кола;

2) DC2 – за контактори на едностран напон струјни кола.

Контакторите од став 1 на овој член мораат да бидат димензионирани така што 10% од вкупниот број вклучувања и исклучувања да може да се изведе со задвижување на моторот со струја.

Ако помошните контактори служат за управување со главните контактори, тие морат да одговараат на употребната категорија:

1) AC 11 за помошните контактори во наизменичните струјни кола;

2) DC 11 за помошните контактори во едностраните струјни кола.

Член 154

Главните и помошните контактори мораат да ги исполнуваат следните услови: дека ако еден од мирните контакти е затворен, сите работни контакти мораат да бидат отворени а и ако еден од работните контакти е затворен, сите мирни контакти мораат да бидат отворени.

Ако наместо помошни контактори во сигурносното струјно коло за управување со главните контактори се употребуваат релеи, мораат да бидат исполнети условите од став 1 на овој член. Во тој случај нецелосното привлекување на котвата не се зема предвид при разгледувањето на грешките.

Член 155

Погонските електромотори што се напојуваат директно од мрежата, мораат да бидат заштитени од преоптоварување и од струја со краток спој.

Ако откаже само една фаза на електричното напојување, мора да се спречи оштетување на моторот.

Заштитата од преоптоварување на електромоторот кој се напојува директно од мрежата мора да биде изведена со помош на уреди кои автоматски ги прекинуваат сите активни (фазни) спроводници на напојување на моторот. Повторното вклучување на заштитниот уред мора да го изврши стручно лице кое работи на одржувањето на лифтоот.

Ако поради прекумерна струја прекумерно се зголеми температурата на намотките на моторот, уредот за прекинување на напојувањето со струја ја исклучува струјата, а по доволно ладење, може автоматски да се вклучи доводот на струја.

Одредбите од ст. 3 и 4 на овој член се применуваат на сите намотки на мотори што се напојуваат од различни струјни кола.

Член 156

Во машинската просторија, покрај влезот, мора да постои за секој лифт по една главна склопка, која истовремено на сите полови го прекинува доводот на струја во лифтоот. Таа склопка мора да биде направена за најјака струја што е дозволена при нормален погон на лифтоот. Таа мора цврсто да стои во положба на вклучување или исклучување.

Главната склопка не смее да ги прекинува струјните кола:

- 1) за осветлување;
- 2) за приклучниците на покривот на кабината;
- 3) за приклучниците во машинската просторија, во просторијата за помошни јажници и во помошните простории за управувачките уреди;
- 4) за осветлување во машинската просторија, во просторијата за помошни јажници и во помошните простории за управувачките уреди;
- 5) за осветлување на возното окно;
- 6) за проветрување на машинската просторија, на просторијата за помошни јажници и на помошните простории за управувачките уреди.

На главната склопка мора да се наоѓа ознаката „Главна склопка“, и мора јасно да биде обележена вклучена и исклучена положба.

Главната склопка не смее да се користи истовремено и како крајна склопка на лифтоот.

Член 157

Како главна склопка можат да се употребат раздвојувачот и контакторот со кои управуваат една или повеќе сигурносни склопки за управување со контакторот на главната склопка. Овие склопки мораат да бидат врзани така што по исклучувањето на напојувањето повторното вклучување да се врши само со истата склопка мораат да ја имаат ознаката „Главна склопка“ и јасно обележена вклучена и исклучена положба.

Член 158

Ако машинската просторија е изградена така што одделни делови на лифтоот да се сместени во посебни простории, во тие простории мора да постои уред за исклучување на управувањето со лифтоот.

Член 159

За група лифтови, деловите за управување кои по исклучувањето на главната склопка на еден лифт сè уште остануваат под напон, мораат да се исклучат поединечно односно заедно од машинската просторија.

Член 160

Ако постојат кондензатори за исправање на факторот на силата, тие мораат да се приклучат пред главната склопка на лифтоот.

Ако се јавува зголемување на напонот при напојувањето на моторот со долги водови, главната склопка на лифтоот мора да го прекинува и приклучокот на кондензаторот.

Член 161

Сите електрични спроводници и кабли во машинската просторија, во просторијата за помошни јажници и во возното окно, освен придружниот кабел за кабината, ако се изложени на механичко оштетување, мораат да бидат заштитени со полагање во цевки, канали и слично. Заштитата може да биде од метал, пластика или друг материјал.

Член 162

Напојниот вод за лифтови мора да доаѓа од главната разводна табла на градежниот објект во кој се вградени лифтовите. Напојниот вод може да биде заеднички за повеќе лифтови доколку тие имаат заедничка машинска просторија.

Напојниот вод кој врви надвор од возното окно мора да се смести во цевка, ходник или слична просторија.

Напојниот вод на лифтоот мора да биде димензиониран така што при задвижувањето на лифтоот падот на напонот на него да смее да биде поголем од 5%.

Член 163

Спроводниците на електричната инсталација на лифтоот изработени од бакар кои влегуваат во состав на сигурносното струјно коло или на некое друго коло приклучено кон сигурносното струјно коло, мораат да имаат пресек од најмалку $0,75 \text{ mm}^2$.

Спроводниците за управување со лифтоот, за сигнализација и телефон, како и спроводниците за врски на електронските управувачки уреди, ако се изработени од бакар, мораат да имаат пресек најмалку $0,5 \text{ mm}^2$.

Член 164

На електричните инсталации на лифтоот мораат да се наоѓаат ознаки на спроводниците и на приклучните стегалки.

Врските, стегалките и приклучниците мораат да бидат сместени во посебни орманчиња или на табли предвидени за таа намена.

Член 165

Ако по исклучувањето на главната склопка на лифтоот некои приклучни стегалки останат под напон поголем од 50 V, тие мораат да бидат јасно означени и одвоени од другите стегалки што не се под тој напон.

Член 166

Приклучните стегалки, кај кои случаен краток спој би предизвикал опасна погонска состојба на лифтоот, мораат да бидат јасно меѓусебно одвоени, дури и кога нивната изработка е такв ашто таа опасност да е исклучена.

Член 167

За да се обезбеди трајна механичка заштита на водовите и каблите, мора да се постави заштитна обвивка или уводница на влезот во кукиштето на апаратот.

Затворените рамки на вратата на возното окно и вратата на кабината се сметаат кукиште на апаратот.

Водовите што се врзани за електрични сигурносни уреди мораат да бидат механички заштитени доколку постои опасност за нивно оштетување од подвижните делови или острите рабови на кукиштето.

Член 168

Ако во иста цевка на електричниот вод или во ист кабел се наоѓаат електрични струјни кола со различни напони, сите електрични спроводници мораат да имаат изолација која му одговара на највисок напон.

Член 169

Уредите и направите со приклучни споеви во сигурносните струјни кола мораат да бидат изработени така што да е невозможна замена на врските.

Условот од став 1 на овој член не се применува на приклучни споеви на водовите кои по монтажата можат да се раздвојат само со алати.

Член 170

Доводот на електрична енергија за осветлување на кабината, на возното окно, на машинската просторија и на просторијата за помошни јажници, доводот на електричната енергија со приклучници што се наоѓаат на покривот на кабината, во машинската просторија, во просторијата за помошни јажници и јамата на возното окно и доводот на електричната енергија во уредите за проветрување на машинската просторија и на просторијата за помошни јажници, се врши со посебен вод или со вод приклучен на напојниот вод на лифтоот пред главната склопка. Секое коло на струја мора да биде посебно заштитено од преоптоварување.

Приклучниците мораат да бидат двополни, со заштитен контакт и можат да бидат напојувани директно.

Член 171

Дозволено е напојување на приклучниците на кабината и на осветлението на кабината со бакарни спроводници чиј пресек е најмалку $0,75 \text{ mm}^2$ под услов да се заштитени од струно преоптоварување.

Член 172

Струјно коло за осветлување на кабината на лифтоот мора да се исклучува со склопка во близината на главната склопка. Ако има повеќе погонски уреди сместени во една машинска просторија, мора посебно да се исклучува осветлението на секоја кабина на лифтоот.

Со исклучувањето на светлата на кабината мора да се исклучи и управувањето со лифтоот.

Член 173

Склопката за осветлување на возното окно и склопката на машинската просторија, мораат да се наоѓаат во машинската просторија близу влезот.

Член 174

Ако сигурносното коло се приклучи кон мрежа со наизменична струја преку трансформатор, еден извод на секундарната намотка или, ако за овој извод е приклучен исправувач, едниот крај на секундарната намотка или излезот од исправувачот на еднонасочната струја, мора со еден дел директно да се земејќи за заштитниот вод, а со другиот дел да се прилучи за сигурносното коло преку раздвојниот приклучок.

Член 175

Во сигурносното коло чиј еден крај е приклучен за нула или за вземјениот пол на трансформаторот, или за секундарната страна на исправувачот мора да постои посебен осигурач кој го прекинува сигурносното коло доколку дојде до директен спој меѓу водовите кои се под напон и вземјувањето во сигурносното коло или во некое друго коло приклучено кон него.

Член 176

Металните делови на електричните сигурносни уреди мораат да бидат вземјени со приклучување за заштитниот вод, без оглед на височината на напонот на струјата.

Најмалиот пресек на водот за вземјување, кој е врзан за металните делови на погонскиот мотор и металните рамки на командната табла, не смее да биде помал од пресекот на напојните водови, со тоа што мора да има пресек

најмалку 6 mm^2 за бакар односно 25 mm^2 за поцинкувана лента.

Член 177

Пресекот на водот за вземјување на електричните уреди и на металните носачи што ги носат електричните спроводници и електричните уреди, не смее да биде помал од пресекот на напојните водови, односно за бакарни водови не смее да биде помал од $2,5 \text{ mm}^2$.

Член 178

Постројката на лифтоот мора да биде заштитена од атмосферско електрично празнење според прописите за југословенските стандарди за громобрански инсталации.

XVII. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕКТРИЧНИ ГРЕШКИ

Член 179

Опасна погонска состојба на лифтоот не смее да настапи поради појава само на една од следните грешки:

- 1) снемјување на напон;
- 2) недозволен пад на напонот;
- 3) губење на електричната проводност на водот;
- 4) спој со маса или земја;
- 5) краток спој или прекин во електричните делови, како што се отпорници, кондензатори, полупроводници и сијалици;
- 6) непривлекување или нецелосно привлекување на котвата на контакторот или релејот;
- 7) невркање на котвата на контакторот или релејот во почетна положба (лепење на котвата за јадрото);
- 8) неотворање на еден контактен дел;
- 9) незатворање на еден контактен дел;
- 10) замена на фазите.

Грешката од точка 8 став 1 на овој член не мора да се земе предвид кога се во прашање сигурносните склопки.

Член 180

Ако во сигурносното струјно коло се појави спој со маса или со земја, мора веднаш да се запре погонот на лифтоот или да се спречи повторното движење, по првото запирање.

Повторното пуштање на лифтоот во погон може да го изврши само стручно лице кое работи на одржувањето на лифтоот.

Член 181

Со стапување во дејство на електричниот сигурносен уред се спречува задвижувањето на погонската машина или веднаш се запира погонската машина.

Електричните сигурносни уреди мораат да бидат изработени:

- 1) од една сигурносна склопка или од повеќе сигурносни склопки со кои директно се прекинува доводот на електрична енергија до намотките на контакторите и нивните релеи или
- 2) од сигурносни склопови што опфаќаат:
 - а) една сигурносна склопка или повеќе сигурносни склопки со кои не се прекинува директно доводот на електрична енергија до намотките на контакторите и нивните релеи или
 - б) склопки што не се сигурносни.

Член 182

За електричните сигурносни уреди мораат да бидат исполнети следните барања:

- 1) не смеат да бидат приклучени на земјовод ниту на заштитен проводник;
- 2) никакви електрични погонски средства не смеат да бидат паралелно врзани на сигурносните склопки, освен оние што се предвидени со овој правилник (на пример намотка на контактор, релеј итн.);
- 3) индуктивни или капацитивни пречки не смеат да предизвикаат пречки во работата на електричните сигурносни уреди било да се податоци во самиот уред било да доаѓаат однадвор;
- 4) склопната состојба на излезот на електричните сигурносни склопови не смее поради вклучување на приклучените апарати да се измени така што да настане опасна погонска состојба на лифтоот;

5) при повеќе канални изведувања на сигурносни склопови информацијата за обработка на управување и податоци може да се изведе само од еден ист канал;

6) уредите со чување на информации или со доцнење, ниту во случај на дефект, не смеат да влијаат врз запирање на лифтоот поради дејство на електричните сигурносни уреди;

7) со конструкцијата и распоредот на вклучувањето на уредите за напојување со електрична енергија мора да се спречи поради вклучување или исклучување да се појават погрешни сигнали на излезите на електричните сигурносни уреди.

Напонските удари што се појавуваат при погон на лифтоот и другите апарати приклучени кон мрежа мораат да се ограничат за да не дејствуваат штетно врз електронските елементи.

Член 183

За сигурносната склопка мораат да бидат исполнети следните барања:

1) контактите на сигурносната склопка мораат да се раздвојуваат присилно;

2) ако сигурносните склопки на вратата на возното окно или на кабината се изведени како мосни контакти, деловите на контактот што го спроведуваат напонот кога вратата е отворена мораат да бидат заштитени од случаен допир допрат, независно од големината на напонот на управувањето;

3) сигурносни склопки мораат да бидат предвидени за номинален напон од 250 V ако кукиштето обезбедува степен на механичка заштита е најмалку IP4X или 500 V ако степенот на механичката заштита е помал од IP4X;

4) ако степенот на механичката заштита е помал од IP4X, патеките на ползавите струи и воздушните растојанија мораат да изнесуваат најмалку 6 mm, а зазорите на раздвојувањето меѓу работните контакти мораат да бидат најмалку 4 mm.

5) деловите на сигурносната склопка, што се под напон, мораат да бидат сместени во заштитното кукиште;

6) при повеќекратни прекин, одделни зазори на раздвојувањата меѓу работните контакти мораат да изнесуваат најмалку 2 mm;

7) ако контактите се тријат со изолираните делови, не смее да се предизвика краток спој.

Член 184

Сигурносните склопови ги опфаќаат:

1) склопните апарати со галванско раздвојување (на пример: релен, магнетски склопки, контактори);

2) склопните апарати без галванско раздвојување (на пример: полупроводнички склопки, Хал-генератори).

Член 185

Сигурносните склопови, покрај барањата од член 182 на овој правилник мораат да ги исполнуваат и следните барања:

1) ако една грешка заедно со некоја друга грешка доведува до опасна погонска состојба, најдоцна при следната промена на состојбата на погонот, при која би требало да стапи во дејство неисправниот дел, мора да уследи запирање на лифтоот.

Додека постои грешка мора да се спречи повторното автоматско задвижување на лифтоот, при што не се зема предвид и друга грешка која може да доведе до опасна погонска состојба пред да се запре лифтоот со промена на состојбата на погонот;

2) ако опасна погонска состојба може да настане само при определен редослед на повеќе грешки, запирањето на лифтоот мора да уследи најдоцна пред да настапи грешка што заедно со веќе постојните грешки би довела до опасна погонска состојба;

3) по исчезнување на напонот не се бара лифтоот при повторно доаѓање на напонот да остане во состојба на мирување, под претпоставка дека со следната промена на состојбата на погонот ќе биде повторно запрен во случаите наведени во одредбите под 1) и 2) на овој член.

Член 186

1) Со дејството на електричниот сигурносен уред мора да се спречи задвижувањето на погонската машина или

мора веднаш да се запре. Доводот на електричната енергија на откочниот уред мора исто така да се прекине;

2) електричните сигурносни уреди мораат да дејствуваат непосредно на уредите што служат за довод на електрична енергија на погонската машина;

3) ако за доведување на електрична енергија на погонската машина се употребуваат контактори за подготовка на задвижувањето на лифтоот, тие се сметаат како уреди што служат за довод на електрична енергија до погонската машина.

Член 187

Деловите за пуштање во дејство на електричните сигурносни уреди мораат да бидат изработени така што да не престануваат да дејствуваат и покрај механичките напрегања што настануваат во трајниот погон.

Ако деловите за ставање во дејство на електричните сигурносни уреди се сместени така што да се достапни на лица тие мораат да бидат изработени така што да не може да се влијае со едноставно помошно средство врз нивното дејство.

Магнетот или краткоспојникот, во смисла на овој правилник не се смета како едноставно помошно средство.

XVIII. УПРАВУВАЊЕ

Член 188

Командите за возење на кабината се даваат по електричен пат, со помош на копчиња. Копчињата мораат да бидат вградени така што ни еден дел под напон да не му биде достапен на лицето кое му дава команда на лифтоот. Употребата на јажиња, сицимки или стапови за давање команди меѓу кабината и машинската просторија е дозволена само во посебни случаи (влажна, агресивна или експлозивна средина).

Член 189

Лифтоот може да се наоѓа во движење во зоната на товар – на рампа, меѓу нивото на станиците, со отворена врата на возното опко, кога се исполнети следните услови:

1) движењето на кабината мора да биде овозможено само во подрачјето до најмногу 0,40 m над нивото на станицата;

2) движењето на кабината мора да се ограничи со еден сигурносен уред за ограничување на патот, при возење на рампа, чие дејство зависи од правецот на движењето;

3) брзината на возењето на рампата не смее да биде поголема од 0,3 m/s;

4) движењето на кабината при возење на рампа мора да се види од местото на управувањето;

5) управување со возењето на рампа се вклучува со сигурносната склопка на клуч за вклучување на управувањето, кое може да се извлече само во исклучена положба;

6) ако е вклучена сигурносната склопка на клуч:

а) нормалното управување со лифт мора да биде исклучено, и ако склопните делови што се користат за ова исклучување не се сигурносни уреди, мораат да се спојат така што да се спречи секое ненамерно движење на кабината и при настанување на некоја од грешките од член 179 на овој правилник;

б) возењето на кабината на рампа мора да биде можно само додека копчињата за возење се притиснати. Насоката на возењето мора да биде јасно означена;

в) електричните сигурносни уреди на заклученост и затвореност на вратата на кабината и возното окно, каде што се врши натовар односно растовар на товарот, мораат да бидат премостени директно со сигурносна склопка на клуч или некој друг сигурносен уред;

7) кај командата за управување со лифтовите мора да се наоѓа склопката СТОЈ.

Член 190

Склопката СТОЈ за нужно запирање на лифтоот мора да биде електричен сигурносен уред.

Склопката од став 1 на овој член мора да биде бистабилна и изработена така што да го запира погонот на лифтоот присилно и трајно. Повторно пуштање на лифтоот во

погон мора да биде можно со помош на склопката СТОЈ само со намерно дејство.

Склопката СТОЈ мора да биде јасно означена.

Член 191

Покрај командата за возење на лифтоот може да се постави лесно уочлив и достапен уред со кој се пушта во дејство звучниот уред за јавување дека кабината доаѓа или дошла во станицата.

Звучниот уред може да биде своно, говорен уред (интерфон) телефон и слично.

Член 192

На лифтовите мора да постои уред за доцнење од најмалку 2 s по запирање на кабината во станицата.

Член 193

Кај група лифтови мора да постои звучен сигнал за доаѓањето на кабината во станицата.

Член 194

Лифтоот на сите приоди кај возното окно мора да има сигнал за зафатеност на лифтоот.

ХИХ. НАТПИСИ И ОЗНАКИ

Член 195

Сите натписи, известувања и ознаки мораат да бидат уочливи, читливи и разбирливи, изработени од постојан материјал и трајно прицврстени.

Член 196

Во кабината на лифтоот мора да се постави натпис за номиналната носивост на лифтоот во kg, како и таблица со следното предупредување:

ЛИЦЕТО КОЕ ГО ОДРЖУВА ЛИФТОТ СМЕЕ ДА СЕ КАЧИ НА ПОКРИВОТ НА КАБИНАТА САМО КОГА КАБИНАТА НАСЕДНАЛА НА ЦЕЛОСНО ЗБИЕНИ ОДБОЈНИЦИ

На вратата на возното окно на лифтоот мора да се постави натпис на кој се наведуваат намената на лифтоот, номиналната носивост во kg, и текстот **ЗАБРАНЕТ ПРИСТАП ЗА ЛУГЕ**.

Најмалата височина на буквите и на броевите на натписите мора да изнесува:

- 1) 10 mm за големи букви и борови;
- 2) 7 mm за мали букви.

Во кабината на лифтоот мора да се постави натпис со ознаката на фирмата односно со називот на производителот или со регистрираниот знак на производителот и бројот на лифтоот.

Член 197

Делот за пуштање во дејство на склопката со натпис СТОЈ мора да биде со црвена боја, и мора да има траен натпис СТОЈ, со височина на буквите е најмалку 7 mm.

Делот за пуштање во дејство на уредот за тревога мора да биде со жолта боја, мора да има траен натпис СВОНО со висина на буквите најмалку 7 mm и мора да има симбол во форма на своно (D).

Член 198

На надворешната страна на вратата за влегување во машинската просторија односно во просторијата за помошни јажници мораат да се постави натписот: **ОПАСНО ПО ЖИВОТ, ПОГОН НА ЛИФТОТ – НА НЕОВЛАСТЕНИТЕ ВЛЕЗ ЗАБРАНЕТ**.

Покрај капакот на отворот во подот на машинската просторија односно на просторијата за помошни јажници мора да се постави натписот: **ОПАСНОСТ ОД ПАЃАЊЕ – ЗАТВОРИ ГО КАПАКОТ**.

Ако во машинската просторија се наоѓаат уреди за повеќе лифтови, сите уреди што му припаѓаат на ист лифт мораат да бидат означени со ист број или буква со која е означен соодветниот лифт. Тие ознаки мораат да се наоѓаат на најпогодната станица, на вратата на возното окно или покрај.

Ако по исклучувањето на главната склопка некои делови на тој лифт останат под напон, тие мораат да бидат јасно означени.

Во машинската просторија мора да постои упатство за рачно задвижување на кабината, и употреба на клучот за присилно отварање на вратата на возното окно.

На тркалото за рачно задвижување на кабината или покрај него мора да биде јасно обележена насоката на движењето на кабината ГОРЕ-ДОЛУ. Ако тркалото за рачно задвижување на кабината се симнува, на погонската машина мора да се постави ознака на насоката на движењето на кабината.

На склопката или покрај склопката СТОЈ во просторијата за помошни јажници мора да има ознака СТОЈ.

Член 199

На склопката за осветлување на кабината, возното окно, машинската просторија и просторијата за помошни јажници, и на склопката за уредите за проветрување на машинската просторија и на просторијата за помошни јажници мора да се наоѓа таблица со натпис: **ОСВЕТЛУВАЊЕ НА КАБИНАТА, НА ВОЗНОТО ОКНО, НА МАШИНСКАТА ПРОСТОРИЈА И НА ПРОСТОРИЈАТА ЗА ПОМОШНИ ЈАЖНИЦИ; УРЕДИ ЗА ПРОВЕТРУВАЊЕ НА МАШИНСКАТА ПРОСТОРИЈА И НА ПРОСТОРИЈАТА ЗА ПОГОНСКИ ЈАЖНИЦИ**

Член 200

На надворешната страна на вратата за одржување и на вратата за нужен излез на возното окно мора да биде поставен натпис: **ОПАСНО ПО ЖИВОТ – ВОЗНО ОКНО НА ЛИФТОТ ЗА НЕОВЛАСТЕНИТЕ ВЛЕЗ ЗАБРАНЕТ**.

Член 201

На граничникот на брзината мора да се постави таблица со следните податоци:

- 1) фирма односно назив или регистриран знак на производителот;
- 2) брзина на стапувањето во дејство (m/s);
- 3) ознака на граничникот;
- 4) технички карактеристики на јажето.

Член 202

На склопката СТОЈ во јамата на возното окно или покрај неа мора да се постави ознаката **ИСКЛУЧЕНО**.

Член 203

На одбојниците на кабината и противтегот со придружување мора да се постави плочка со следните податоци:

- 1) фирма односно назив или регистриран знак на производителот;
- 2) ознака на одбојникот;
- 3) најголемо и најмало дозволено оптоварување во kg, и најголема брзина на наседнувањето, во m/s;
- 4) дозволена област на вискозитетот на маслото, назначена во Енглерови степени на температура од 20°C.

Член 204

На погонската машина или покрај неа мора да се постави таблица за јажињата и синцирите со следните податоци:

- 1) фирма односно назив или регистриран знак на производителот;
- 2) пречник на јажињата за секоја група јажиња и нивниот тип односно број на синцирите и нивниот тип;
- 3) затегнувачка цврстина на жицата односно затегнувачка цврстина на секој синцир.

Член 205

Контакторите, релеите, осигурувачите и приклучните стегалки на управувачките уреди морат да бидат означени според електричната шема.

Член 206

На уредот за заклучување на вратата на возното окно мора да се постави ознака на уредот.

Член 207

На фаќачкиот уред мора да се постави ознаката на уредот.

На фаќачкиот уред на видливо место мора да се постави метална таблица со следните податоци:

- 1) фирма односно назив или регистриран знак на производителот;
- 2) најголема вкупна маса во kg, за која е наменет фаќачкиот уред;
- 3) најголема дозволена брзина на лифтот за која може да се употреби фаќачкиот уред.

Член 208

На погонската машина, на видливо место мора да се постави метална таблица со следните податоци:

- 1) фирма односно назив или регистриран знак на производителот;
- 2) технички карактеристики: тип на редукторот, број на одовите на полжавот, број на забите на полжавното коло и модул, пречник на вратилото, и агол на клинот на жлебот на погонската јажница;
- 3) технички карактеристики на мазивото;
- 4) маса на погонската машина;
- 5) фабрички број и година на производството.

Член 209

На погонската машина мора да се постави натписот **ПРЕД РАЧНОТО ЗАДВИЖУВАЊЕ, ИСКЛУЧИ ЈА ГЛАВНАТА СКЛОПКА НА ЛИФТОТ.**

XX. ТЕХНИЧКА КОНТРОЛА

Член 210

Новоизградените и реконструирани лифтови, лифтовите оспособени за употреба по несрекен случај, лифтовите на кои е заменет кој и да е од следните делови: носечки јажиња, погонска машина, фаќачки уред, граничник на брзината, управувачки уреди, уред за кочење или уред за дигање и лифтовите за кои при прегледот е утврдена неисправност која може да доведе до опасна погонска состојба и поради која лифтот е исклучен од употреба, не смеат да се пуштат во погон пред да се утврди со техничка контрола на лифтот дека се исполнети сите пропишани услови за неговата безбедна работа.

Лифтовите подлежат на задолжителна повремена техничка контрола.

XXI. ТЕХНИЧКА КОНТРОЛА НА ЛИФТОТ ПРЕД ПУШТАЊЕТО ВО ПОГОН

Член 211

Техничка контрола на новоизграден лифт или на лифт оспособен за употреба по несрекен случај се врши со:

- 1) преглед на целокупната постројка на лифтот;
- 2) статичко испитување на лифтот;
- 3) динамичко испитување на лифтот.

За извршената техничка контрола од став 1 на овој член се составува извештај.

Член 212

Прегледот на целокупната постројка опфаќа проверка на: исправноста на работата на сите сигурносни уреди и делови на лифтот, како и степенот на нивната истрошеност и безбедност за работа на лифтот, а особено проверка на:

- 1) зазорот меѓу полжавот и полжавното коло;
- 2) носечките јажиња или синцири и на нивната врска со набината и противтегот;
- 3) правилното оптоварување на противтегот, кабината и рамките на кабината;
- 4) водилките на кабината и противтегот;
- 5) работата на сите сигурносни струјни кола и работата на сигурносните електрични уреди;
- 6) моќноста и брзината на лифтот и отпорот на изолацијата на сите струјни кола;
- 7) заклучувачите на вратата на возното окно;
- 8) уредот за јавување;
- 9) работата на струјните кола за осветлување и на сигнализационо-информациското струјно коло;
- 10) заштитата од претвисок напон на допир;
- 11) приклучоците на громобранската инсталација;
- 12) звучната изолација на машинската просторија, кабината и приодот кон возното окно;

13) осветленоста на машинската просторија и нејзиниот приод, кабината, приодот кон возното окно и возното окно.

Член 213

Статичкото испитување на лифтот опфаќа проверка на затегнувачката цврстина и деформации на лифтот и неговите делови: кабината, носечките јажиња односно синцири и нивното врзување за кабината и противтегот, носечката плоча или носечката челична конструкција на погонската машина и исправноста на кочниците.

Статичкото испитување на лифтот чие влечење се остварува преку триење, опфаќа проверка на исправноста на влечењето односно на лизгањето на јажињата во жлебовите на погонската јажица.

Член 214

Статичко испитување на лифтот се врши кога кабинетата се наоѓа во најниската станица. Кабината рамномерно се оптоварува во траење од најмалку десет минут, и тоа со 100% зголемено номинално оптоварување.

Член 215

Динамичкото испитување на лифтот опфаќа проверка на влечната способност на лифтот, исправност на работата на кочниците на погонската машина, фаќачкиот уред, граничникот на брзината и одбојникот.

Член 216

Влечната способност на лифтот се испитува со повеќекратно запирање на лифтот со најголемо можно забавување. При секое запирање кабинетата мора сосема да се запре.

Испитување се врши:

- 1) во возење нагоре со празна кабина, сметајќи од половината височина на дигањето;
- 2) во возење надолу и со 25% зголемено номинално оптоварување, сметајќи од половината височина на дигањето.

За време на работата на погонската машина и при кочењата, јажињата во жлебовите на погонската јажица смеат да се лизгаат најмногу 30 mm и тоа само при поаѓање и запирање на кабината, при што мораат сами да се смират.

Кога противтегот лежи на своите наполно збиени одбојници, со свртување на погонската јажица неоптоварената кабина не смее да се задвижи нагоре.

Член 217

Исправноста и ефикасноста на работата на кочницата на погонската машина се испитува со кочење на кабинетата со 25% зголемено номинално оптоварување додека кабинетата се движи со номинална брзина надолу. Доводот на енергија за моторот и откочниот уред мора да биде исклучен.

Член 218

Исправноста на работата на фаќачкиот уред се испитува со рачно вклучување на граничникот на брзината во возењето надолу додека кочницата е отворена и погонскиот уред вклучен. Испитувањето се врши сè додека носечките јажиња не почнат да се лизгаат или додека не се олабават.

Фаќачкиот уред за постепено кочење се испитува кабинетата оптоварена со 25% зголемено номинално оптоварување, кое се распоредува рамномерно на површината на подот на кабината.

Испитувањето на фаќачкиот уред се врши со намалена брзина и тоа близу вратата на возното окно за кабинетата да се ослободи од фаќање и за да се овозможи нејзино растоварување.

Фаќачкиот уред за моментално кочење и фаќачкиот уред за моментално кочење со придушување се испитуваат со кабинетата оптоварена рамномерно со распореденото номинално оптоварување при номинална брзина.

Фаќачкиот уред на противтегот се проверува на начинот опремен во ст. 1 до 4 на овој член, но без преоптоварување.

Фаќачкиот уред на противтегот кој не се вклучува со граничникот на брзината се испитува со помош на кине-

матиката на вклучување на фаќачкиот уред која стапува во дејство со олабаување или кинење на јажињата.

Член 219

Брзината на вклучувањето на граничникот на брзината се испитува во насока на вртењето која одговара на возењето на кабината надолу.

Со испитувањето на граничникот на брзината во обете насоки на возењето на лифтоот, се проверува дали граничникот на брзината или прекинувачот на него го запира лифтоот. Граничникот на брзината мора да го запре лифтоот пред брзината на кабината во возење нагоре или надолу да ја пречекори неговата брзина на стапување во дејство.

Член 220

Испитувањето на одбојникот без придушување се врши така што кабината со номинално оптоварување да наседне на одбојникот, при што кај наполно лабаво носечко јаже се проверува дали збивањето на одбојникот му одговара на уклонот на одбојникот.

Испитувањето на одбојникот со придушување и на одбојникот со повратно придушување се врши така што кабината со номинално оптоварување или противтегот да наидуваат на одбојниците со номинална брзина.

Член 221

Масата на противтегот мора да ѝ одговара на вредноста што ја назначил производителот, што се испитува со споредување на мерената големина на струјата кај трофазните мотори.

Член 222

Со испитувањето на заклучувањето на вратата на возното окно се проверува дали заклучувачот зафаќа најмалку 7 mm и лифтоот да не смее да тргне ако вратата на возното окно е отворена.

XXII. ПОВРЕМЕНА ТЕХНИЧКА КОНТРОЛА НА ЛИФТОТ

Член 223

Повремената техничка контрола на лифтоот мора да се изврши најдоцна по истекот на една година од претходната техничка контрола на тој лифт.

Повремената техничка контрола на лифтоот го опфаќа следното:

1) преглед на целокупната постројка на лифтоот како при техничката контрола пред пуштањето во погон на лифтоот;

2) динамично испитување на лифтоот како при техничката контрола пред пуштањето во погон, со тоа што исправноста на работата на фаќачкиот уред и испитувањето на одбојникот за кабината и за противтегот да се вршат со празна кабина и со намалена брзина.

За извршената техничка контрола од став 2 на овој член се составува извештај

Член 224

Техничка контрола на реконструираниите лифтови и на лифтовите на кои е извршена замена на опремата на лифтоот, се врши на следниот начин:

1) ако се изврши замена на носечките јажиња, мора да се изврши статичко испитување, а а ко се изврши замена или ремонт на погонскиот мотор, како и замена на кочниот уред или погонската машина, мора да се изврши статичко и динамично испитување без проверка на фаќачкиот уред и одбојникот;

2) ако се изврши замена на фаќачкиот уред, граничникот на брзината или на хидрауличниот одбојник, мора да се изврши динамично испитување;

3) ако се изврши замена на управувачките уреди, на копирниот уред, измена на конструкционото решение на крајната склопка, на заклучувачите и катните префрлувачи, не се врши статичко и динамично испитување, туку само се проверува работата на овие уреди.

XXIII. ОДРЖУВАЊЕ

Член 225

Секој лифт мора да биде снабден со упатство на производителот за ракување со лифтоот и за неговото одржување.

Редовното одржување на лифтоот опфаќа: преглед на постројката на лифтоот и контрола на нејзината работа според упатството на производителот, отстранување на утврдените недостатоци, замена на неисправните и оштетените елементи, а особено:

1) проверка на правилноста на работата на сите сигурносни уреди, а особено на работата на сигурносните уреди на кочницата на погонската машина, фаќачкиот уред, граничникот на брзината, Крајните склопки, одбојниците, вратата на возното окно и заклучувачот на вратата на возното окно;

2) проверка на носечките јажиња или синцири и нивната врска со кабината и противтегот;

3) проверка на влечењето што се остварува преку триење;

4) проверка на изолацијата на сите струјни кола и нивните врски со заземјувањето;

5) проверка на приклучоците на громобранската инсталација;

6) чистење и подмачкување на деловите на лифтоот;

7) проверка на исправноста на работата на лифтоот при возење од станица до станица по должината на возното окно во обете насоки, како и при застанувањето;

8) проверка на исправноста на погонските и управувачките уреди на лифтоот.

Член 226

Редовно одржување на лифтоот мора да се врши најмалку еднаш месечно.

Сите недостатоци во работата на лифтоот мораат при редовното одржување да се отстрануваат без одлагање, а неисправните и оштетените делови и елементи мораат да се заменат со исправни.

Ако при прегледот на лифтоот се утврдат неисправности што можат да доведат до опасна погонска состојба, лифтоот мора да се исклучи од употреба додека таквите неисправности не се отстранат.

Работите на одржување на лифтовите исклучиво ги врши работната организација регистрирана за вој вид дејност.

Член 227

Секој лифт мора да има книга за одржување, која содржи:

1) општи податоци за лифтоот (податоци за корисникот и местото на вградувањето на лифтоот; датум и број на дозволата за употреба на лифтоот; фирма односно назив или регистриран знак на производителот на лифтоот; број и година на производството на лифтоот;

2) основни карактеристики на лифтоот (податоци за: видот на лифтоот, номиналната носивост и брзината; најголемиот број вклучувања на час; бројот на часови на работа во текот на 24 часа; бројот на станиците и ознаката на главната станица; височината на диғањето; видот на електрична струја и напонот за струјните кола; податоци за заштита од превисок напон на допир; видот на кабината, нејзината големина и материјалот од кој е изработена; конструкција на кабината и подот на кабината; мерите и закачувањето на водилката на кабината; мерите и закачувањето на водилките на противтегот; конструкцијата на фаќачкиот уред; проветрувањето на машинската просторија; видот на редукторот; бројот на одовите на полжавот и бројот на забите на полжавното коло; пречникот на јажињата; опфатниот агол и аголот на жлебот на јажињата; техничките карактеристики на челичните јажиња за кабината и противтегот; уредот за компензација; граничникот на брзината; копирниот уред; крајните склопки; и техничките карактеристики на погонскиот мотор – тип, моќност, бројот на обртите, номинална струја, замавни момент и проветрување; за сигурносните уреди; бројот на командните табии; пресекот на главниот електричен вод и видот на одбојникот под кабината односно противтегот;

3) податоци за измените на општите податоци и основните карактеристики на лифтоот;

4) податоци за одржувањето и исклучувањето на лиф-

тот од употреба поради неисправност, прегледите, дефектите, поправките и замената на делови и елементи на лиф-тот;

5) податоци за организацијата на здружен труд или за лицето кое го одржува лифтоот.

Општите податоци и основните карактеристики на лифтоот што се внесуваат во книгата за одржување на лифтоот мораат да бидат заверени со потпис на одговорното лице и со печат на организацијата на здружен труд што го монтирала лифтоот односно што врши редовно одржување на лифтоот.

XXIV. ИСПРАВИ ШТО ГИ ПРИДРУЖУВААТ ЛИФТОВИТЕ ВО ПРОМЕТ

Член 228

Лифтовите во промет односно при испорака мораат да бидат снабдени со гарантен лист.

Гарантиот рок за исправно функционирање на лифтоот не може да биде пократок од две години.

Гарантниот рок од став 2 на овој член почнува да тече од денот на предавањето на лифтоот во употреба односно од денот на прибавувањето дозвола за употреба на лифтоот.

Рокот во кој давателот на гаранција односно овластен сервис е должен да постапи по барањето на имателот на гарантен лист за извршување услуги за одржување односно за поправка на лифт изнесува десет дена од денот на приемот на таквото барање.

Член 229

Лифтовите мораат да бидат снабдени со техничко упатство на производителот, кое мора да ги содржи техничките и други податоци значајни за исправно монтирање, пуштање во погон и користење на лифтоот, отстранување на пречки и дефекти и набавка на резервни делови, предупредување на опасност при користењето на лифтоот и упатство за нивно отстранување како и податок за рокот на обезбедено сервисирање на лифтоот.

Рокот на обезбедено сервисирање на лифтоот не може да биде пократок од десет години сметајќи од денот на предавањето на нововградниот лифт во употреба, по добивањето дозвола за употреба на тој лифт.

Лифтовите за кои производителот односно увозникот сам не испоручува резервни делови и кој сам не ги одржува и поправа, мораат да бидат снабдени со список на сервисите што се регистрирани за овој вид дејност.

XXV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 230

Вратата на возното окно и заклучувачите на вратата на возното окно на лифтовите што се вградени во згради пред денот на влегувањето во сила на овој правилник мораат да се усогласат со условите од одредбите на овој правилник во рок од пет години од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 231

Лифтовите што се вградени во згради пред денот на влегувањето во сила на овој правилник мораат да се усогласат со условите пропишани во одредбите на став 3 член 33 и став 4 член 37 на овој правилник во рок од пет години од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 232

Пристапот кон машинската просторија на лифтовите што се вградени во згради пред денот на влегувањето во сила на овој правилник, мора да се усогласи во рок од пет години од денот на влегувањето во сила на овој правилник така што треба да ги исполнува следните услови:

– пристапот кон машинската просторија преку покривот на зградата да биде широк најмалку 0,8 m, и да има заштитна ограда висока најмалку 1 m, која може да има отвори чии најголеми мерки се 0,35 m × 0,35 m;

– заштитната ограда, ако се поставува само на едната страна на преминот преку покривот на зградата кон машинската просторија, мора да се постави на онаа страна на која наклонот на покривот е поголем од 1 : 10 или на

онаа страна што се наоѓа на растојание помало од 2 m од работ на покривот;

– за пристап кон машинската просторија преку покриви покриени со керамида, брановидни плочи и рамен лим или преку покриви што немаат доволна носивост и не претставуваат стабилна потпорка за нозете да се обезбеди посебна патека (на пример од решетест лим);

– патот до излезот на покривот на зградата и преминот до машинската просторија да се обележат со табели на кои е назначена насоката на движењето и кои се осветлени.

Член 233

Лифтовите што се вградени во згради пред денот на влегувањето во сила на овој правилник мораат да се усогласат со условите пропишани во одредбите на овој правилник (освен одредбите на чл. 19, 230, 231 и 232) во рок од десет години од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 234

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат одредбите на чл. 197 до 212 од Правилникот за техничките мерки и услови за лифтови („Службен лист на СФРЈ”, бр. 51/70).

Член 235

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Бр. 07-93/41

26 јануари 1987 година

Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

765.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ”, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ПРЕСТАНОК НА ВАЖЕЊЕТО НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

Член 1

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Изолатори за телекомуникациски надземни водови. Технички услови — —	JUS N.F1.081
2) Изолатори за телекомуникациски надземни водови. Изолатор Т — — —	JUS N.F1.801
3) Изолатори на телекомуникациски надземни водови. Вкрстен изолатор ТК —	JUS N.F1.802
4) Изолатори за телекомуникациски надземни водови. Уводен изолатор Ту —	JUS N.F1.811
- донесени со Решението за југословенските стандарди за телекомуникациски изолатори и спроводници и спроводници на јака струја („Службен лист на СФРЈ”, бр. 31/54).

Член 2

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Решението за југословенските стандарди за материјали за воздушни водови од низок напон („Службен лист на СФРЈ”, бр. 6/65), Решението за југословенскиот стандард за надземни телекомуникациони водови („Службен лист на СФРЈ”, бр. 25/65) и Решението за југословенските стандарди за кабелски прибор за спојување и гранење на телекомуникациони кабли („Службен лист на СФРЈ”, бр. 5/56).

Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 07-93/176
22 јуни 1987 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

766.

Врз основа на член 45 од Законот за Народната банка на Југославија и единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/76, 41/81, 26/84 и 71/86), Советот на гувернерите донесува

ОДЛУКА

ЗА ПУШТАЊЕ ВО ОПТЕК НА БАНКНОТА ОД 20000 ДИНАРИ

1. Народната банка на Југославија ќе пушти во оптек на 1 септември 1987 година, банкнота од 20000 динари, со обележјата што се утврдени со Одлуката за основните обележја на банкнотата од 20000 динари („Службен лист на СФРЈ“, бр. 53/87).

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

О. бр. 104
8 август 1987 година
Белград

Го заменува претседателот на
Советот на гувернерите
заменик-гувернер
на Народната банка на
Југославија,
д-р Слободан Станевеиќ, с. р.

По извршеното срамнување со изворниот текст, е утврдено дека во текстот на Одлуката за измена на Одлуката за распоредување на стоките на форми на извоз и увоз, објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 52/87, се поткра-ла долунаведената грешка, па се дава

ИСПРАВКА

НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА РАСПОРЕДУВАЊЕ НА СТОКИТЕ НА ФОРМИ НА ИЗВОЗ И УВОЗ

Во точка 1 наместо тар. број: „27. 10/3в-1“ треба да стои бројот: „27.10/3в“.

Од Сојузниот комитет за законодавство, Белград, 17 август 1987 година.

УКАЗИ

Врз основа на член 315 точка 5 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Претседателството на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, донесува

УКАЗ

ЗА ОТПОВИК ОД ДОЛЖНОСТА ИЗВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ВИЕТНАМ И ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ИЗВОНРЕДЕН И ОПОЛНОМОШТЕН АМБАСАДОР НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА ВО СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА ВИЕТНАМ

I

Се отповикува

Боривоје Стојадиновиќ од должноста извонреден и ополномоштен амбасадор на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во Социјалистичка Република Виетнам.

II

Се назначува

Михајло Хорњак, досегашен советник на сојузниот секретар за надворешни работи, за извонреден и ополномоштен амбасадор на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во Социјалистичка Република Виетнам.

III

Сојузниот секретар за надворешни работи ќе го изврши овој указ.

IV

Овој указ влегува во сила веднаш.

У. бр. 13
9. јули 1987 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Лазар Мојсов, с. р.

СОДРЖИНА:

Страна

760. Уредба за преведувачката служба на сојузните органи	1361
761. Уредба за обврската за пуштање во промет определени количини примарен бензин	1362
762. Одлука за измени на Одлуката за височината и начинот на плаќање на трошоците за испитување и жигосување предмети од скапоцени метали	1363
763. Одлука за измени на Одлуката за височината и начинот на плаќање надомести за покривање на трошоците за испитување на типот на мерило и за преглед на еталони, мостри на референтни материјали и мерила	1363
764. Правилник за техничките нормативи за лифтови на електричен погон за вертикален превоз на товар со кабина во која не е можен пристап на луѓе	1367
765. Правилник за престанок на важењето на југословенските стандарди за телекомуникации	1383
766. Одлука за пуштање во оптек на банкнота од 20000 динари	1383
Исправка на Одлуката за измена на Одлуката за распоредување на стоките на форми на извоз и увоз	1384
Укази	1384